VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina
Perustettu 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash. VAPAUS, 100 Elm St. W., Sudbury, Ont. Postage paid at Sudbury.

No. 102 — Vol. LII vuosikerta — Sudbury, Ont. — Tiistai, lokak. 15 p. — Tuesday, Oct. 15, 1968

Olympialaisten komea avajaisjuhla

Osanottajamaita 119; yksi olympiaennätys (kuula) näki jo päivänvalon; canadalaisiakin näkyy "pinnalla"

Mexico City. — Kaunis aurinkoinen sää suosi lauantaina olympiakisojen loistavia avajaisjuhlia mutta jo sunnuntaina saatiin kokea ja nähdä, että korkealla merenpinnan yläpuolella olevan Mexicon 'ohut ilma' aiheuttaa urheilijoille, varsinkin juoksijoille suuria vaikeuksia.

Avajaisjuhla oli näitä olympialaisia varten rakennetussa loistavassa urheiluhallissa, 80,000 istuinta käsittävässä Estadio Olympicossa.

Täsmälleen kello 11 aamulla lähti 119 maata edustaneiden urheilijain paraati 340-henkisen soittokunnan marssin tahdissa juhlapaikkaa kohti. Paraatin ohimarssi kesti noin 64 minuuttia. Kulkueen kärjessä oli perinteellisesti kreikkalaisten urheilijaryhmä.

Canadan 130-henkisen urheilijaryhmän johtajana toimi torontolainen soutaja, Roger Jackson.

Mexicon olympialaisen järjestäjäkomitean johtaja Senor Pedro Vasquez lausui sekä urheilijat että yleisön tervetulleiksi näihin olympialaisiin ja presidentti Ordaz julisti kisat virallisesti avatuiksi. Tykin laukaus tervehti olympialaisten avajaisia ja samalla laskettiin lentämään 6,300 kyyhkystä, jotka pimittivät hetkeksi taivaan. Hintelä urheilutyttö, Norma Baisilio juoksi olympiasoihdun viimeisen matkan korkeita rappusia ylös ja sytytti kisojen ikuisen tulen. Mexico Cityn taivaalle laskettiin 40,000 värikästä ilmapalloa.

Yhdysvaltain neekeriurheilijat antoivat "Mustan vallan" merkin tervehdykseksi kun he marssivat lauantaisessa juhlaparaatissa olympiastadiumin ympäri.

Mutta Ronald Freeman, yhdysvaltalainen 400 metrin juoksija, sanoi myöhemmin kentältä poistuttuaan, että tämä tervehdys ei ollut protesti, vaan solidarisuudenosoitus muille neekeriurheilijoille.

Yhdysvaltain sprintterit ja saksalaiset soutajat antoivat odotusten mukaisesti hyvän todistuksen kunnostaan ja yhdysvaltalainen kuulantyöntäjä rikkoi ensimmäisen olympiaennätyksen kuulantyönnössä pukkaamalla 67 jalkaa 10½ tuumaa (20.67 m). Entinen olympiaennätys 66 j. 8¼ t. oli yhdysvaltalaisen Dallas Longin nimissä ja se saavutettiin Tokion kisoissa 1964.

Canadan Harry Jerome voitti 100 metrin alkukilpailun 10.3. Mutta välierässä tämä 28-vuotias canadalaisjuoksija jäi tässä kovassa seurassa kolmanneksi. Jeromen aika oli 10.1. Tämän välierän voitti yhdysvaltalainen Jim Hines ajalla 10.0. Toisen välierän voitti myös amerikkalainen Charles Greene. Hänen aikansa oli 10.1. Loppukilpailun voitti yhdysvaltain Jim Hines ennätysajalla 9.9. Canadan Harry Jerome oli 7. ajalla 10.1.

Canadalainen nais-sprintteri, Irene Piotrowski Vancouverista, selvisi 100 metrin alkueristä tänään (tiistaina) juostaviin välieriin. Hänen alkueränsä voitti Puolan Irene Kirszenstein ajalla 11.1. Kolmanneksi tulleen canadalaistytön aika oli 11.3.

Suurehkoja toiveita eräissä canadalaispiireissä nostattanut George Puce, Torontosta, epäonnistui kiekossa siksi pahoin, että hän ei päässyt loppukilpailuun, mikä suoritetaan tänään. Hänen paras heittonsa kantoi nyt vain 188 jalkaa 3 tuumaa (n. 57.37) vaikka hän heitti limppuaan aikaisemmin tänä kesänä 211 jalkaa 3 t.

Kaksitoista miestä, joista 4 saksalaista ja 3 amerikkalaista, täytti kiekonheiton kelpoisuusvaatimuksen, 190 jalkaa 3½ tuumaa.

Länsi-Saksan Gerhard Hennige voitti 400 metrin aitajuoksun välierän ajalla 49.1, sivuten tuloksellaan ME. Toisen välierän voitti Robert Frinolli, Italia, ajalla 49,2.

Joan Fisher, Ottawasta, puristautui 400 metrin juoksussa välierään saaden alkuerän neljännen sijan ajaksi 54,6.

Viidenneksi tuli samassa alkuerässä Ann Covell, Richmondista, BC. Ann Covell pyörtyi kilpailun jälkeen ja hänelle oli annettava happea.

Kaksi muuta juoksijaa, Olajunmoke Bodunrin, Nigeria ja Ester Story, Yhdysvallat, tarvitsi myös 400 metrin juoksun jälkeen lisähappea.

Miesten 800 m välierän voitti Walter Adams, L-Saksa 1.46.4. Toiseksi tuli Dieter Fromm, Itä-Saksa 1.46.5 ja kolmanneksi Tom Saisi Kenia 1.46.6. Toisen välierän (800 m) voitti Ralph Doubell, Australia 1.45,7. Toiseksi tuli Wilson Kiprugut, Kenia 1.45,8.

Miesten kuulantyöntö. Alkukilpailu: 1) Randy Matson, USA 67 j. 10¼ t.(olympiaennätys); 2) Eduard Gushtshin NL 65 j 2¾ t.; 3) George Wopdes 64 j. 11¼ t.; 4) Dieter Hoffman Itä-Saksa 64 j. 9¼ t. (Loppukilpailussa jäi pois Vilmos Varju, Unkari, Arnljot Beer, Ranska, Edy Hubacher Sveitsi jne.)

69 kuolonuhria Kiitospäivän viikonvaihteessa

Toronto. — Kiitospäivän "pitkän" viikonvaihteen aikana Canadassa tapahtuneissa liikenneonnettomuuksissa kuoli ainakin 69 ihmistä.

Tilastot on kerätty perjantai-illasta kello kuudesta maanantai-iltaan kello 12 väliseltä ajalta.

Yllämainittujen liikennetapaturmien uhrien lisäksi kuoli hukkumalla 2 ihmistä, 1 vahingonlaukauksen johdosta ja seitsemän muiden tapaturmien vuoksi.

Apollo-astronautit antoivat maanantaina televisio-ohjelmaa

Viime perjantaina avaruuteen lähetetty 3-miehinen avaruusalus kiertää 11 pn aikana 163 kertaa maapallon

Cape Kennedy. — Viime perjantaina 11-päiväiselle avaruuslennolle lähetetyt yhdysvaltalaiset astronautit, kapteeni Walter Schirra, majuri Don Eisele ja Walter Cunninghan, (siviili) antoivat maanantaina suuresta avaruusaluksestaan "televisio-ohjelmaa" tervehtimällä leikkiä laskien toisia amerikkalaisia kirjoituksella: "Terveisiä kaiken yläpuolella olevasta Apollon hienosta huoneesta'

Televisiolähetyksen piti tapahtuman sunnuntaina mutta kapteeni Schirra lykkäsi esityksen pienempien vaikeuksien vuoksi maanantaihin.

"Sinä unohdit ajaa partasi tänä aamuna," sanottiin lähetyksen yhteydessä.

"Minä olen hukannut parranajokoneeni, vastasi majuri Eisele. Astronautit eivät voi ajaa partaansa sillä painottomassa tilassa ollen partakarvat jäisivät leijaamaan avaruusalukseen.

Televisiolähetys oli odotettua lyhyempi, mutta sen laatua kiitettiin "mainioksi". Toisen televisiolähetyksen pitäisi tapahtuman kello 10.25 tänä (tiistai) aamuna.

Niin astronautit kuin virkailijatkin olivat lauantaiaamuna iloissaan Apollo VII matkalle lähetyksen miltei täydellisestä onnistumisesta. Yksitoista päivää kestävän matkansa yhteydessä ApolloVII pitäisi lentämän 163 kertaa maapallon ympäri.

Aikaisemmin avaruuslennolla ollut kapteeni Schirra ilmoitti, että kaikki on kunnossa ja toiset, ensimmäistä kertaa avaruudessa olevat kiittelivät näköalojen komeutta. Avaruuslento alkoi kello 11 perjantaiaamuna.

Tätä avaruuslentoa pidetään tärkeänä alkutoimenpiteenä ensi vuonna suoritettavaksi suunniteltua Kuulentoa varten.

Äänestysikä alenee 21-18

Lontoo. — Britannian hallitus tiedoitti viikonvaihteen aikana, että se tulee alentamaan äänestysiän 21 vuodesta 18 vuoteen minkä johdosta äänestäjien lukumäärä nousee 37 miljoonasta noin 3 miljoonalla.

Tämä on suurin valitsijakunnan lisäys vuodesta 1928 lähtien jolloin saivat äänioikeuden kaikki 21 v. täyttäneet naiset. Kymmenen vuotta sitä ennen saivat 30 vuotta täyttäneet naiset äänioikeuden.

Lakiehdotus, jonka perusteella valitsijain ikärajaa alennetaan, esitetään parlamentin seuraavalle istunnolle niin, että 18-vuotiaat voivat osallistua v. 1970 vaaleihin.

Alhaalla lentänyt kone surmasi tytön

Tuttlinger. — Länsi-Saksan poliisien antamien tietojen mukaan matalalta suoritettavaa tulitusta ehkä esittänyt pieni lentokone, jota ei ole tunnistettu, surmasi erään 12-vuotiaan tytön, joka oli kävelyllä 20 ystävänsä kanssa. Tyttö ei voinut väistää konetta mikä laskeutui noin 3 jalan korkeuteen maasta. Lentokoneen pyörä antoi tytölle surman iskun.

WILSON—SMITH NEUVOTTELUT PÄÄTTYIVÄT TAAS TULOKSETTA

Rhodesian-opposition johtaja pelkää rotusyrjinnän pahenevan edelleen arpheid-ohjelman malliin

Gibraltar. — Englannin pääministeri Harold Wilsonin ja Rhodesian pääministeri Ian Smithin väliset keskustelut päättyivät sunnuntai-iltana tuloksia tuottamatta.

Keskustelujen päätyttyä annetussa lausunnossa sanottiin, että "erimielisyydet periaatekysymyksissä ovat edelleen" esteenä Rhodesian itsenäisyyskysymyksestä nousseen riidan sopimiseksi.

Mr. Smith sanoi reporttereille aikaisemmin, että hän on pettynyt mr. Wilsonin kanssa käydyistä keskusteluista. Hän sanoi "eroavaisuuksien olevan liian suuria". Keskusteluja käytiin Gibraltarin satamassa olleessa yhdessä englantilaisessa sotalaivassa.

Nämä ja toiset laivan "kannella" käydyt neuvottelut epäonnistuivat melkein kolme vuotta sen jälkeen kun mr. Smith julisti vuoden 1965 marraskuussa Rhodesian yksipuolisesti itsenäiseksi.

Mr. Smith palasi lentoteitse Rhodesiaan sunnuntai-iltana keskustellakseen hallituksensa jäsenten kanssa ennen kuin antaa lopullisen vastauksensa Englannin asiakirjan suhteen, jossa määritellään muuttumattomat ehdot kuten itsenäisyyden kestäneiden erimielisyyksien lopettamiseksi.

Tämä "ota tai jätä" asiakirja ojennettiin Ian Smithille mr. Wilsonin toimesta sunnuntaiaamuna, neljä päivää kestäneiden neuvottelujen jälkeen.

Englannin kansainyhteisön sihteeri George Thomson, joka osallistui Wilsonin kanssa keskusteluihin, on valmiina matkustamaan Salisburyyn jos Ian Smith ja hänen hallituksensa haluaa Thomsonin apua harkitessaan Englannin asiakirjassa esitettyjä vaatimuksia.

Aikaisemmin laivan "kannella" käydyt neuvottelut pidettiin englantilaisella sotalaivalla Välimerellä joulukuussa 1966. Mr. Wilson ja mr. Smith eivät päässeet sopimukseen, siitä kun Englanti vaati, että Rhodesian neekeriasukkaiden käsissä tulisi olla enemmistöhallitus ennen kuin maalle voidaan myöntää itsenäisyys.

Virkailijat sanoivat, että mr. Wilson palasi lentoteitse Lontooseen maanantai-iltapäivällä ja että hän antaa raportin hallitukselle tiistaina, minkä jälkeen hän antaa alahuoneelle lausunnon neuvotteluista.

SYRJINTÄ ODOTETTAVISSA

Lontoo. — Rhodesian parlamentin mustista koostuvan oppositiopuolueen johtaja ennusti täällä sunnuntaina, että Rhodesia tulee siirtymään kohti Etelä-Afrikassa vallitsevaa apartheid-ohjelmaa.

Percy M'Kudu sanoi televisiohaastattelussa, että Rhodesian pääministeri Ian Smith "on aina käyttänyt keskusteluja tai neuvotteluja astinlautanaan enemmän oikealle siirtyäkseen ja hän teki tämän uudelleen tänään."

Quebecin "työpaperissa" paljon muutosehdotuksia

Maakunta ehdottaa liittohallituksen vallan supistusta ja monarkian poistoa

Quebec City. — Quebecin maakunnan pääministeri Jacques Bertrand julkaisi viime keskiviikkona Quebecin hallituksensa Canadan perustuslakia koskevat "työpaperit", joissa ehdotetaan laajaa keskityksen purkamista federalismista, mutta sanotaan kuitenkin selvästi, että äänestämällä valitut lainlaatijakunnan jäsenet, eivätkä teknokraatit, tulevat sanomaan viimeisen sanan kun määritellään maakunnan lopullinen asenne perustuslakiin.

"Työpaperit" (joista osa julkaistiin etukäteen) julkaistiin virallisesti vasta keskiviikkona ja ne esitettiin vakinaiselle perustuslakikysymyksiä tutkivalle maakunta-liittohallituksen komitealle Ottawassa heinäkuun 24 päivänä. Tämä komitea perustettiin helmikuussa pidetyssä maakuntien ja Ottawan välisessä konferenssissa.

Mr. Bertrandin aliarviointi eräitä parlamentin painostajia ja perustuslakiekspertteja kohtaan kävi ilmi uutishaastattelutilaisuudessa, jossa hän julkaisi tämän 52 sivuisen asiakirjan.

Liittohallituksen vallan vähentämisen lisäksi työpaperissa ehdotetaan joko monarkiasta luopumista tai perustuslakiin varausta, että yksityiset maakunnat eli "jäsenvaltiot" voivat hyljätä monarkian omalla toimialueellaan.

Asiakirjassa ehdotetaan myös, että jäsenhallintojen autonomiaa lujitettaisiin siten, että niillä olisi laajemmat valtuudet verotusasioissa. Lisäksi siinä sanotaan, että perustuslain ei tulisi ainoastaan tunnustaa kymmenen jäsenvaltion vaan myöskin "kahden kansan" olemassaolon joiden täytyy elää kulttuurillisessa tasa-arvossa.

Mr. Bertrand, joka ehdotti Quebecin lainlaatijakunnassa vuonna 1963 maakunnallisen perustuslakikomitean perustamista, painosti keskiviikkona, että heinäkuun 24 päivän asiakirja on ainoastaan "työpaperi."

Mr. Bertrand sanoi hiljattain, että hän on eniten kiinnostunut perustuslain selvittämisestä kuin monarkian hylkäämisestä.

Quebecin asiakirjan ehdotuksiin kuuluu mm. seuraavat muutokset perustuslakiin:

— Myönnetään maakunnille täydellinen kontrolli kaikkia koulutusasioita, mukaanluettuna yliopistot, aikuisten koulutus ja televisio-opetus.

— Maakunnille täydellinen kontrolli sosiaaliturvassa, huoltopalvelussa ja työläisten koulutuksessa sekä nimityksissä.

— Siirretään täydellisesti maakuntien kontrollin alaiseksi eräitä lakeja, jotka tällä hetkellä on liitto- ja maakuntahallitusten yhteisen kontrollin alaisena. Esimerkiksi: avioliitto ja avioerolait, yhtiöiden yhteenliittymistä koskevat lait kun ne on liittohallituksen lakien ulkopuolella, obligaatioiden kontrolli ja finanssifirmojen sääntöjen laatiminen pankkeja lukuunottamatta, siirtolaisten integroiminen, kaupunkien uudistusohjelmat, kaupunkien suunnitelmat ja asunto-ohjelmat.

— Lajitella jommalle kummalle, joko maakunta- tai liittohallitukselle ylemmyys yhteisten lakien alaisissa asioissa kuten, maataloudessa, siirtolaisuudessa, tilastotiedoissa, väenlaskussa, vararikoissa, radio- ja TV- sekä elokuvakysymyksissä ja maataloustuotteiden, ruuan sekä lääkkeiden kauppa-asioissa.

— Myöntää maakunnille oikeus neuvotella päätökseen asti vieraiden valtioiden kanssa kysymyksistä, jotka ovat maakuntien sisäisten lakien alaisia ja Canadan ulkopolitiikan puitteissa; antaa maakuntien osallistua Canadan kansainvälisiin kokouksiin lähetettäviin edustajistoihin ja myöntää maakunnille suurempi sananvalta ulkomaanavun suhteen.

— Selvittää maakuntien omistusoikeus mannermaan rannikkojen ja muiden vedenalaisten luonnonvarojen suhteen.

— Myöntää kaikille hallituksille osanotto-oikeus kun suunnitellaan valtiorahaston, valuutan ja tariffin ohjelmia.

1,000 OPISKELIJAA VANGIKSI BRASILIASSA

USAn armeijan kapteeni ammuttu Sao Paulossa, tiedoittavat viranomaiset

Sao Paulo. — Brasilian viranomaisten taholta ilmoitettiin sunnuntaina, että valtion kansalliskaartilaiset ja poliisit tunkeutuivat täällä pohjoiseen olevan ylänköseudun leirialueelle ja vangitsivat 1,000 oppilasta, joiden sanottiin olleen "laittomassa" edustajakokouksessa. Viranomaiset väittävät, että leirialueelta takavarikoitiin sissikirjallisuutta ja muutamia aseita.

Kansalliskaartilaisten leirialueelle tunkeutuminen tapahtui lauantaina. Samana päivänä ammuttiin Sao Paulossa USA:n armeijan eräs kapteeni ja pyssymiehet jättivät jälkeensä lentolehtisiä, joissa tämän kapteenin sanottiin olleen "harjoittamassa sotarikoksia" Brasiliassa. Oppilaiden yhteydestä ampumatapaukseen ei kuitenkaan ollut havaittavissa minkäänlaista todistetta.

Viranomaiset tiedoittivat, että oppilaat eivät tehneet minkäänlaista vastarintaa kun poliisit ja sotilaat tunkeutuivat leirialueelle joka sijaitsi noin 1½ tunnin automatkan päässä Sao Paulosta. Oppilaiden kerrottiin saapuneen leirialueelle maan eri puolilta useiden päivien kuluessa ja tuoneen mukanaan ruoka- ym. tarpeita.

Pidätettyjen joukossa sanotaan olevan kaksi henkilöä, joiden epäillään johtaneen hallitusvastaisia mielenosoituksia Sao Paulossa viime kuukausien aikana.

Oppilaiden johtajat olivat ilmoittaneet, että he tulevat pitämään "maanalaisuudessa" Oppilasunionin kansallisen kongressin tällä viikolla, huolimatta hallituksen kiellosta.

Kokous aiottiin pitää Sao Paulossa, mutta oppilaiden toimia vastaan suunnatun poliisitoimien kiristämisen tuloksena uskotaan johtajien päättäneen, että on turvallisempaa pysytellä kaupungin ulkopuolella.

EHDOTTI UUDISTUSTA AUTOVAKUUTUKSEEN

Vakuutus ajurille eikä autolle; vahingot korvattavaksi "syyllisyydestä" riippumatta

Victoria. — Autovakuutuksia British Columbiassa tutkinut kuninkaallinen komissioni ehdotti raportissaan viime keskiviikkona, että autoilijat asetettaisiin pakollisen vakuutuksen alaiseksi — mutta ei heidän autojaan.

Suunnitelma tulisi lopettamaan kaikki autokolareista johtuvat siviilioikeusjutut, hakemalla komissionin nimittämää "syyllistä" osapuolta. Jokaisella ajurilla tulisi olemaan oma vakuutus josta maksettaisiin hänen itsensä ja hänen ohjaamassaan autossa olleiden henkilöiden loukkaantumisista koituvat kustannukset.

Näin ollen ei olisi mitään tarvetta todistaa toisen autoilijan olleen väärässä.

Komissioni ehdottaa myös, että poistetaan auton yhden henkilön nimissä vakuuttaminen. Jokaiselta ajurilta vaadittaisiin oma vakuutusmaksu hänen oman ajohistoriansa perusteella.

Vuotuinen perusvakuutus tulisi maksamaan $16.76 ja $26.48 välillä, riippuen ajurin ajohistoriasta. Tämä tulisi korvaamaan ajurin ja hänen autossaan matkustajina olleiden kuolemantapauksessa $20,000 ja $50 viikossa elinikäisenä kyvyttömyyseläkkeenä.

Tämä $20,000 vakuutus olisi alhaisin, joka vaaditaan jokaiselta ajurilta ja jokainen autoilija voisi hankkia lisävakuutusta niin paljon kuin haluaa itseään ja perhettään varten. Autovauriovakuutus olisi myöskin saataivssa, mutta ei pakollinen. Tämä maksaisi myöskin vakuutusta, huolimatta siitä kuka on syyllinen onnettomuuteen.

Komissioni arvioi, että autovauriovakuutuksen maksut nousisivat noin 36 prosenttia, mutta tämä tulisi enemmänkin kuin korvatuksi alhaisemman perusvakuutuksen johdosta.

Kuninkaallinen komissioni perustettiin tammikuussa 1966 sen jälkeen kun oli moitittu autovakuutusyhtiöiden British Columbiassa harjoittamaa toimintaa.

LeMay laajentaisi Vietnam-pommitusta enemmän

Washington. — Kenraali Curtis LeMay sanoi sunnuntaina, että hän kannattaa "varmasti" Pohjois-Vietnamin pommituksen uudelleen laajentamista vieläkin suuremmassa mittakaavassa kuin sitä pommitettiin ennen maalisk. 31 päivää.

Kenraali LeMay, joka on itsenäisen puolueen varapresidenttiehdokkaana, sanoi erikoisesti ajattelevansa, että Haiphongin satama tulisi sulkea, mutta sanoi jättävänsä sataman sulkemiseen tarvittavien toimenpiteiden harkitsemisen USA:n Vietnamissa olevien joukkojen komentajalle. Kenraali LeMay oli aikaisemmin USA:n ilmavoimien komentajana ja on nyt rotukiihkoilija George Wallacen parivaljakkona presidenttivaaleissa.

LeMay moitti hallituksen "pommitusrajoituksia" ja painosti, että hän luulee, jotta uudet pommitushyökkäykset täytyisi suunnata "parempia maaleja vastaan kuin mitä on tehty aikaisemmin."

Kiinassa hyvä sato tänä vuonna

Peking. — Tärkeä elonkorjuun aika on nyt päättymässä Kiinassa ja yleisesti otaksutaan, että koko maan riisi- ja vehnätuotanto ylittää v. 1967 määrän, vaikka eri puolilla Kiinaa onkin kärsitty kuivuudesta.

Levesquen kannattajat perustivat puolueensa

Noin 2,000 edustajaa hyväksyi itsenäistyvän Quebecin hyväksi laaditun puolueohjelman

Quebec. — Entisten liberaalien ja credititistien muodostamat toisistaan paljon erilaiset ryhmät päättivät viikonvaihteen aikana pidetyssä yhteisessä edustajakokouksessaan osallistua seuraaviin vaaleihin ohjelmalla, missä suositellaan Quebecin suvereenisuutta ja sitä, että ranskan kielestä tulee ainoa virallinen ja myös työkieli Quebecissa.

Jättäen huomioonottamatta muutamat varoitukset, että heidän radikaallinen ohjelmansa tulee peloittamaan pois äänestäjiä ja pääoman sijoittajia, noin 2,000 edustajaa hyväksyi innostunein mielin Rene Levesquen edustaman ranskalais-canadalaisen kansallismielisyyden ja Skandinavia-mallisen sosialismin yhdistelmän.

Neljä päivää kestänyt kokous päättyi maanantaina. Kokoukseen osallistuneet edustajat tuntuivat olevan radikaalisempia kuin mr Levesque ja hänen uusi apulaisjohtajansa Gilles Gregoire, joka oli aikaisemmin Social Credit puolueen edustajana parlamentissa.

Kokoukseen osallistuneet edustajat äänestivät ylivoimaisesti seuraavien ohjelmaehdotusten puolesta:

— Kieli; Englanninkielisille kouluille ja yliopistoille tultaisiin edelleenkin myöntämään rahallista apua verotuloista, mutta rahallisen avun suuruus tultaisiin määrittelemään suhteellisesti Quebecin maakunnassa asuvien Englannin kielisten henkilöiden kokonaismäärän perusteella ja näissä kouluissa täytyisi opettaa myöskin Ranskan kieltä. Uusien siirtolaisten tulisi oppia ranskan kieltä ja heidän lapsensa joutuisivat ranskankielisiin kouluihin. Englannin kieli lakkaisi olemasta virallinen kieli ja liikelaitoksille myönnettäisiin viisi vuotta ranskan kielen omaksumiseksi ainoaksi kieleksi, jota käytetään yleisöön ja työläisiin nähden. Kaikkien kunnanvaltuustojen ja koululautakuntien tulisi käyttää ainoastaan ranskan kieltä.

Suhteet Canadaan: Quebec tulisi yksipuolisesti julistamaan itsenäisyytensä ennen kuin se alottaisi Ottawan kanssa neuvottelut "yhteismarkkinasopimuksesta". Quebec tulisi pidättymään voimakeinojen käyttämisestä ja vaatisi Labradorin alueen ja Hudson Bayn rannikkosaaret omakseen turvautuen vetoomuksentekoon kansainväliselle oikeudelle, taatakseen suvereeniset oikeutensa. Hullin alue tultaisiin vetämään pois kansallisen pääkaupungin alueesta. Quebec tulisi laatimaan oman tariffinsa ja valuuttayhteytensä Canadaan, mutta perustaisi Quebecin pankin talletusten ja luottojen järjestämiseksi.

— Taloudelliset kysymykset; ulkomaiset sijoitukset olisivat edelleenkin tervetulleita, mutta Quebecin hallitus tulisi osallistumaan teollisuussijoituksiin, vaatimaan ulkomaisia firmoja palkkaamaan suurimman osan hallinnollisesta henkilökunnastaan quebecilaisten keskuudesta ja sijoittamaan osan voitoistaan uudestaan Quebeciin. Uusi tasavalta tulisi perustamaan kaikkiakäsittävän sairaushuollon, mikä korvaisi kaikki lääkkeet ja lääkintäpalvelun. Työväenlait tulisivat tunnustamaan suljetut työmaat, vanhemmuusoikeudet ja Quebec-laajuiset työehtosopimukset kunkin teollisuuden tai liiketoiminnan alalla huomioiden valtion taloussuunnitelmat.

Vasta perustetun — Parti Quebecois — puolueen johtaja Rene Levesque sanoi sunnuntaina, että Parti Quebecois voittaa seuraavissa maakuntavaaleissa riittävästi edustajapaikkoja saavuttaakseen vallan tasapaino-asemaan ja työntääkseen siten Quebecia itsenäistymistä kohti.

Hän sanoi myös, että puolue "ostaa televisio-aikaa" voidakseen mainostaa ohjelmaansa Quebecin väestölle.

Kokouksen loputtua mr Levesque sai pitkän aikaa raikuvia suosionosoituksia edustajilta. Nyt perustetussa Parti Quebecoissa sanotaan olevan jo 20,000 jäsenmaksunsa suorittanutta jäsentä.

VIIME TIEDOT

Salisbury, Rhodesia. — Salisburyssa levisi viikon vaihteessa epätoivoisuutta siitä kun pääministeri Ian Smith ja Britannian pääministeri Harold Wilson eivät päässeet Gibraltarin neuvonpidossa sopimukseen Rhodesian kiistakysymyksistä. Osakkeiden hinnat laskivat Rhodesian odottaessa pääministeriään kotiin mainitusta neuvonpidosta.

United Nations. — Egyptin ulkoministeri Mohmoud Riad sanoi täällä maanantaina sanomalehtimiesten haastattelutilaisuudessa, että Egypti on valmiina toteuttamaan 3 kuukauden aikana kaikki keski-idän rauhansopimuksen velvoitukset. Samalla hän antoi ymmärtää, että Egypti ei vaadi ensimmäisenä toimenpiteenä sitä, jotta Israelin on vedettävä kaikki joukkonsa pois arabimailta valtaamiltaan alueilta.

United Nations. — Nigerian tilannetta tutkimassa oleva kansainvälinen tarkkailijain ryhmä kiittää nyt julkaisemassaan toisessa alustavassa raportissaan uudelleen keskushallituksen asevoimien Biafra-pakolaisten vastustusyrityksiä ja torjuu toisen kerran Biafran syytökset kansantuho-ohjelmasta.

Los Angeles. — Senaattori Robert Kennedyn murhasta syytetyn Sirhan Sirhanin asian käsittely on lykätty alkavaksi joulukuun 19 päivään. Hänen oikeuskuulustelunsa piti alkaman marraskuun 1 pnä.

VAPAUS
(LIBERTY)
INDEPENDENT LABOR ORGAN OF FINNISH CANADIANS
Established Nov. 6, 1917
EDITOR: W. EKLUND MANAGER: E. SUKSI
TELEPHONE: OFFICE AND EDITORIAL 674-4264
Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Co. Limited, 100-102 Elm St. West, Sudbury, Ontario, Canada.
Mailing address: Box 69
Advertising rates upon application, translation free of charge.
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
Member of the CANADIAN LANGUAGE PRESS CLUB
TILAUSHINNAT:
Canadassa 1 vk. $10.00, 6 kk. $5.25, 3 kk. 3.00
USA:n. 1 vk. $11.00, 6 kk. $5.75
Suomeen 1 vk. 11.50, 6 kk. 6.25

Paljon huonoja neuvoja

Canada on saanut viimeaikoina paljon huonoja neuvoja NATO-voimien ylläpitämisen merkeissä. Kun tällaisia neuvoja tulee, kuten viime viikolla tapahtui, sekä Yhdysvaltain ulkoministeriltä että Länsi-Saksan parlamentin (Bundestagin) presidentiltä, niin todeta pitää kaikessa vakavuudessa, että Canada ei tarvitsekaan mitään "vihollisia" kun maallamme on tällaisia ystäviä!

Kuten muistetaan, pääministeri Pierre Elliott Trudeau lupasi kesäkuun vaalien edellä, että Canada vetää NATO:n riveissä Euroopassa olevia joukkoja pois. Hän perusteli tätä ajatusta sillä, että niitä joukkoja ei tarvita siellä, ja että siten saadaan huomattava rahasäästö mikä parantaa Canadan kansainvälistä maksutasetta.

Sen jälkeen on Ottawassa ryhdytty suorittamaan tutkimuksia tästä asiasta ja sieltä aiemmin saapuneissa uutistiedoissa on kerrottu satoihin miljooniin dollareihin nousevista säästöistä, jos Euroopassa (ts. Länsi-Saksassa) olevat asevoimat tuodaan kotiin.

Mutta tämä suunnitelma ei ilmeisestikään tyydytä joitakin "ystäviämme". Peläten luultavasti, että Trudeaun hallitus voi ryhtyä tässä asiassa sanoista tekoihin Yhdysvaltain ulkoministeri Dean Rusk lähetti äskettäin Canadan ulkoministeri Mitchell Sharpille kirjeen, missä suositellaan NATO:n lujittamista sen sijaan että suunniteltaisiin canadalaisjoukkojen kotiuttamista Euroopasta.

Samanlaisia neuvoja ja ohjeita on saatu muiltakin silmäntekeviltä rajan eteläpuolelta.

Viimeksi puuttui asiaan — ikään kuin se ei olisikaan Canadan sisäinen asia — Länsi-Saksan parlamentin eli Bundestagin presidentti Eugen Gerstenmaier joka ottawalaisessa sanomalehtien haastattelutilaisuudessa sanoi viime torstaina että NATOn asevoimia olisi lujitettava eikä vähennettävä.

Omalta kohdaltaan mr. Gerstenmaier sanoi, että Länsi-Saksa, joka kaikesta päättäen sekaantui korviaan myöten Tshekkoslovakian kriisin valmistamiseen ja kehittämiseen, pitää Neuvostoliiton "hyökkäysvaaran" takia tarpeellisena sitä, että canadalaisjoukot ovat edelleen NATOn palveluksessa.

Hänen kerrotaan sanoneen — ja tämä korostaa hänen esitystensä poliittista luonnetta — että canadalaisjoukkojen Euroopassa pitämisellä on sotilaallinen ja poliittinen arvo. Poliittinen arvo — minkä hyväksi?

Herr Gerstenmaier esitti havainto-opetuksena sen, mitä Canadalta odotetaan, kun hän saksalaisten revanshimiesten tunteita kutkutellen kertoi, että NATOn riveissä olevien länsi-saksalaisten asevoimien vahvuus nostetaan 440,000 miehestä, korkeimpaan "viralliseen" määrään eli 550,000 miestä käsittäväksi asevoimaksi!

Bonnin poliitikot ja USAn ulkoministeriö olisivat tietenkin hyvillään, jos voisivat pitää "poliittisista" ja muista syistä (Länsi-Saksa saa canadalaisjoukkojen siellä olosta sievoiset tulotkin) mahdollisimman paljon canadalaisjoukkoja NATOn komennuksessa Euroopassa. Mutta heidän neuvoillaan ja ohjeillaan ei ole mitään arvoa silloin jos asiaa katsotaan Canadan kansallisetujen ja maailman rauhan sekä Euroopan turvallisuuden kannalta.

Suomen kunnallisvaaleista

Näitä rivejä kirjoitettaessa (perjantaina) on käytettävissämme vasta osittaistietoja Suomen kunnallisvaalien tuloksista. Kaikki seikat viittaavat kuitenkin siihen, että hallituspuolueet, ja mikä pahinta, hallituksessa olevat vasemmistoeli työväenpuolueet, kärsivät melkoisia tappioita samalla kun Vennamon demagogia tuotti vieläkin tuloksia ja kokoomuskin näyttää parantaneen vähän asemiaan.

Nämä vaalitappiot eivät tulleet kenellekään asioita lähemmin seuranneille yllätyksenä. Sen sijaan voidaan sanoa, että pahempaakin vaalitappiota on joissakin piireissä ounasteltu eikä vähiten Suomen oppositiopuolueissa. Tämä ei tietenkään tarkoita sitä, etteikö Suomen työväenpuolueitten nyt kärsimä vaalimenetys kuvaa vakavaa tappiota, minkä johdosta voidaan odottaa äärioikeiston ryhdistymistä ja siltä pohjalta esitettäviä uusien vaalienkin vaatimuksia sillä "ruokahalu kasvaa syödessä."

Toisaalta on kuitenkin hyvä muistaa, että vaikka näitä kunnallisvaaleja voidaan pitää jonkunlaisena Gallup-äänestyksen varoituksena hallituspuolueelle, niin valtiollisissa vaaleissa voi tilanne olla jo paljon toisenlainen. Jostakin syystä suomalaiset työtätekevät suhtautuvat leväperäisemmin kunnallisvaaleihin kuin valtiollisiin vaaleihin. Toisaalta porvaripuolueet saavat usein kannattajansa viimeistä sielua myöten kunnallisvaaleihinkin osallistumaan.

Hallituspuolueiden vaalitappion perustana on ilmeisesti Suomen viimeaikaiset talousvaikeudet. Saatuaan suurporvarien surkeaan asemaan ajaman valtion asiat huolehdittavakseen nykyinen hallitus joutui miltei ylivoimaisiin ponnisteluihin tämän konkurssipesän selvittämisessä. Kaiken lisäksi tuli vakava työttömyystilanne, mitä oikeistopuolueet ja varsinkin Vennamon ryhmä on käyttänyt erittäin määrätietoisesti ja häikäilemättömästi hallitusta vastaan. Selvää on kuitenkin että hallitus ei ole sulkenut tehtaita eikä vähentänyt tehtaiden työvoimaa. Tehtaiden ja liikelaitosten omistajat, suurporvarit, ovat hallituksen lupaa kysymättä heittäneet työläisiä joukkomitassa työttömien armeijaan. Vastuu siitä kuuluu suurpääomalle ja niiden puolueille. Mutta hallitessaan valtaosalta tiedonantolaitoksia — varsinkin joukkolevikin omaavia sanomalehtiä — ne samat suurporvarit, jotka ovat työläisiään työttömien armeijaan heittäneet, ovat saaneet monta pahaa-aavistamatonta ihmistä uskomaan, että nykyinen hallitus on työttömyyden aiheuttanut.

Erikoishuomio kiintyy SKDL:n vaalitappioon, mikä johtuu yllämainittujen seikkojen lisäksi käsittääksemme myös sellaisista seikoista, kuin esim. Tshekkoslovakian kysymyksestä ja SKDL:n riveissä olevasta aatteellisesta erimielisyydestä, mikä heikensi sen vaalityötä ulospäin. Aina silloin kun työläiset kiistelevät keskenään, saavat omistavat piirit tilaisuuden kalastella sameassa vedessä. Toivottavaa olis on, että SKDL vapautuisi mahdollisimman pian sisäisistä kinasteluistaan, ja että Suomen työväenpuolueiden yhteistyö voimistuisi ja lujittuisi niin, että seuraavissa eduskuntavaaleissa voitaisiin kirjata toisenlaisia tuloksia kuin nyt.

MEKSIKON VALLANKUMOUS JA AMERIKKALAINEN IMPERIALISMI

Mexicon ylioppilaat ovat kolmatta kuukautta jatkuneilla mielenosoituksillaan saaneet Meksikon hallituksen ja viime aikoina myös suuren urheiluyleisön paniikin partaalle. Todennäköistä on että tapahtumat ovat sujuneet suurin piirtein niin kuin ylioppilaat olivat etukäteen laskeneet lukuun ottamatta sitä, että hallituksen vastatoimenpiteiden brutaalisuus on ollut ennennäkemätöntä.

2 Meksikon hallitus on joka tapauksessa paljastanut korttinsa, ei ainoastaan meksikolaisylioppilaiden vaan koko maailman silmien edessä. Kulissit, jotka se oli olympialaisten ajaksi rakentanut, ovat romahtaneet ja paljastaneet niitä pönkittävät mellakkapoliisien ja sotilaiden pistimet.

Mexicon levottomuuksien taustalla ovat viime kädessä samat ristiriidat kuin muuallakin latinalaisessa Amerikassa. Ylioppilaiden nousu maan hallitusta vastaan on ilmentymä suuresta vastakkainasettelusta, jonka äärinavat löytyvät laajalta, köyhältä maaseudulta kaivoksilta ja tehtaista, suurkaupunkien slummialueilta sekä toisaalta rajan pohjoisemmalta puolelta, sieltä missä amerikkalainen liikemies pitää ja vartioi, etteivät hänen kauppa- ja sijoitustoiminnan kanavansa, joita hän yksinvaltaisesti hallitsee, missään valheessa pääse umpeutumaan. Tässä on latinalaisen Amerikan perimmäinen jännite.

Kansallisella tasolla sama jännite ilmenee köyhien talonpoikien ja suurtilanomistajien, työläisten ja kansallisen oligarkian kärjistyneissä suhteissa. Radikaalien ylioppilaiden paikka tässä asetelmassa on työläisten ja talonpoikien puolella.

PORVARILLINEN VALLANKUMOUS

Meksikossa on kansallinen porvaristo ohjannut vuoden 1910 vallankumouksesta lähtien maan poliittista taloudellista ja yhteiskunnallista kehitystä laajemmalla pohjalla kuin yleensä latinalaisen Amerikan harvainvaltaisesti hallituissa maissa. Porvaristo on monissa vaiheissa pyrkinyt toteuttamaan kansallista politiikkaa. Kuitenkin yhteistyö USAn kanssa on vienyt sen jatkuviin kompromisseihin.

Vallankumouksen aikoihin v. 1917 perustuslaista käy selvästi ilmi kansallinen pyrkimys. Perustuslaki oli suora haaste USAn intressejä vastaan, haaste amerikkalaiselle pääomalle, joka jo silloin hallitsi suurinta osaa Meksikon talouselämästä. Perustuslain 27. artiklassa todetaan mm., että "omistusoikeus maahan ja vesistöihin kuuluu kansakunnalle", että "kansakunnalla pitää olla oikeus määrätä yksityiselle omaisuudelle sellaisia rajoituksia, joita yleinen etu vaatii pyrittäessä suojelemaan ja jakamaan tasaisesti yleisiä hyödykkeitä" ja että "kansakunnalla on omistusoikeus kaikkeen mineraalipolttoaineeseen, öljyyn jne. — kiinteässä, juoksevassa tai kaasumaisessa muodossa".

Mikäli tästä perustuslain ohjelmasta olisi pidetty järjestelmällisemmin kiinni, Meksiko olisi joutunut pian vaikeuksiin suhteessaan USA:han. Monia hankauksia onkin ilmennyt siitä huolimatta, että Meksikon hallitus on suostunut kompromisseihin kansallisten ja ulkomaisen pääoman etujen välillä. Naapuruus ei silti ole ollut Meksikolle lähestulkoonkaan samanlaista alistumista USA:n vaatimuksiin kuin latinalaisessa Amerikassa yleensä, Kuubaa lukuunottamatta, on tapahtunut.

HIEKKAA RATTAISSA

Yksi kitkaisimpia vaiheita USA:n ja Meksikon suhteiden historiassa oli epäilemättä kenraali Lazaro Cardenasin presidenttikausi 1934—40. Meksikossa ryhdyttiin toimenpiteisiin, jotka — niin välttämättömiä kuin ne olivatkin maan talouselämälle — eivät miellyttäneet sen amerikkalaisia liikekumppaneita. Meksiko, joka oli tähän saakka pysynyt tyypillisen kehitysmaan tapaan maatalouden kaivostyön ja [illegible] aloilla, ryhtyi muuttamaan taloudellista rakennettaan teollistuneemmaksi. Cardenas kansallisti mm. öljyn vuonna 1936, mikä sai ulkomaiset öljy-yhtiöt, ennen muuta Shellin, takajaloilleen. Öljy on ollut aina vain pieni (n. 3 prosentin) osa Meksikon tuotannosta, mutta toimenpide koettiin sijoittajien taholla hälyttävänä. Meksikon hallitus sai amerikkalaisen propagandaryöpyn niskaansa ja sitä arvosteltiin kiivaasti puuttumisesta yksityiseen yritystoimintaan, valtion osuuden lisäämisestä talouselämässä, verotus- ja valvontapolitiikasta, jopa sellaisistakin asioista kuin työvoiman käyttöä koskevista laeista, joilla hallitus koetti jossain määrin saada korjausta työläisten asemaan.

PÄÄOMAN VETÄYTYMINEN

USA:n kauppaministeriön v. 1955 Meksikon sijoituksia koskevan raportin muutamista luvuista voi havainnollisesti seurata amerikkalaisen pääoman käyttäytymistä vuosina 1940—53, kriittisessä teollistumisvaiheessa. Suorien ulkomaisten sijoitusten määrä Meksikossa oli 1940 kaikkiaan 438 miljoonaa dollaria. Tästä määrästä 82,6 prosenttia oli amerikkalaista. Vuoteen 1953 mennessä sijoitusten kokonaismäärä kohosi 769,2 miljoonaan dollariin, mutta amerikkalaisten sijoitusten osuus putosi 54,3 prosenttiin. Investoinnit laskivat perinteellisillä sektoreilla ja kohosivat teollisuussektorilla.

Joko pelko yritysten kansallistamisesta tai kilpailukykyisen teollisuuden syntymisestä Meksikossa taikka sitten liian pienet voittoprosentit säätelivät amerikkalaisen pääoman käyttäytymistä. Ilmeisesti nämä kaikki tekijät yhdessä. Voittoja kuitenkin saatiin. Noiden 13 vuoden aikana Meksikosta vietiin voittoina 471,9 miljoonaa dollaria. Kun uutta pääomaa tuotiin samaan aikaan maahan 150,4 miljoonaa dollaria, olivat Meksikon tappiot 321,5 miljoonaa. Yli puolet tästä summasta meni Yhdysvaltoihin.

COME-BACK

"The New York Times" -lehden katsaus (22. 1. -65) Meksikon talouselämään vuosina 1954—63 osoittaa, miten joustavasti amerikkalainen pääoma jälleen sopeutui muuttuneeseen tilanteeseen. Ulkomaisten investointien määrä oli v. 1963 noussut kokonaisuudessaan 1.395,8 miljoonaan dollariin ja amerikkalaisten sijoitusten osuus 9,9 prosenttiin. Pelkästään v. 1963 se oli jo 85 prosenttia. Myös USA:n osuus kokonaisvoitoista (550,2 milj. dollaria) oli kohonnut kahteen kolmannekseen. Meksikon tappiot (= dekapitalisaatio) koko kymmenvuotiskaudelta olivat 155,6 miljoonaa dollaria. Uutta nettopääomaa tuli 394,6 miljoonaa dollaria.

TEKNOKRAATIN PÄIVÄUNI

USA:n ote Meksikon talouselämässä on jatkuvasti lujittumassa. Sijoittajien mukaan "dynaamisen Meksikon" tähänastisten saavutusten, teollistumisprosessin toteutuksen edellytyksenä ovat olleet sijoitustoiminnan kiihottavat tekijät: poliittinen stabiliteetti, rahanarvon vakiintuminen, runsas työvoimantarjonta, työselkkauksien eliminoiminen, dynaaminen yrittäjäluokka ja "lopuksi, mutta ei viimeisenä, kykenevä tekninen johto".

Tämä teknokraatin päiväunta muistuttava yhteiskuntatila on tuottanut tasaisen 4,5 prosentin kansantuotteen kasvun vuosittain ja antanut mahdollisuudet latinalaisen Amerikan asteikossa suhteellisen edistyksellisen politiikan toteuttamiselle. Lähemmin tarkasteltuna edistys on koskenut Meksikon kehittyneimpiä osia, ennen muuta pohjoisia valtioita, etelän intiaaniseudut eivät ole hyvinvoinnin hedelmistä juuri kostuneet. Maaseudun alikehittyneisyyden ohella ei myöskään voida kätkeä kaupunkien slummialueita. Suurta kurjuutta tapaa itse maan pääkaupungista Ciudad de Mexicosta, joka on paisunut muutamassa vuosikymmenessä 6 miljoonan suurkaupungiksi. Tosiasia on myös se, että 30 prosenttia väestöstä on yhä lukutaidotonta. Edistykseen puolestaan voidaan laskea teollisuustyöläisten kohonnut ansiotaso ja mm. Meksikon varsin realistinen ulkopolitiikka, johon kuuluu myös suhteiden säilyttäminen Kuuban kanssa.

VALLANKUMOUS INSTITUUTIONA

PRI, institutionalisoitunut vallankumouspuolue, on Meksikon valtapuolue ja nykyinen yhteiskunnallinen tilanne on suurimmaksi osaksi sen käsialaa. PRI:stä on kyynisesti todettu, että sen pääasiallisena tehtävänä on taata itselleen voitto parlamentti- ja presidentinvaaleissa. Porvaristoon nojautuva puolue on pitänyt valtaa jo lähes 40 vuoden ajan. Erilaisin menetelmin se on huolehtinut siitä, ettei varteenotettavaa oppositiota — ainakaan vasemmalle — ole päässyt muodostumaan. Amerikkalaisen U. S. News & World Reportin luonnehdinta PRI:stä kertoo samalla puolueen menetelmistä: PRI "on erilaisten poliittisten voimien yhdistelmä. Se pitää taivuttelua voimankäyttöä parempana. Jos se kuitenkin menettää valvontansa, se käyttää Meksikon poliisivoimia ja armeijaa korjatakseen tilanteen".

Ennen tämänkertaisia ylioppilaslevottomuuksia on voimankäyttöön turvauduttu viimeksi mm. 1959 rautatielakon aikaan. Kuuban tilanne oli silloin kuumimmillaan ja Meksikon hallitus pidätti presidentti Lopez Mateosin käskystä varmuuden vuoksi kaikki kommunistijohtajat ja tukahdutti lakon laittomilla oikeudenkäynneillä ja vangitsemisilla.

OPPOSITIOVOIMIA

Oppositiovoimia PRI:stä äärioikealle edustaa puolue nimeltä PAN. Sitä on joissakin yhteyksissä nimitetty pankkiirien klubiksi, joka on ruvennut esiintymään poliittisen puolueen tapaan. Eräissä osin maata PAN on kuitenkin saanut sen verran kannatusta, että PRI on joutunut ajoittain käyttämään sen suhteen muitakin menetelmiään kuin taivuttelua.

Todellisen opposition kannalta on merkitystä kahdella vasemmistopuolueella. PPS eli sosialistinen kansanpuolue on luonteeltaan demokraattinen ja anti-imperialistinen, mutta sisäpolitiikassa se on kieltäytynyt yhteistyöstä kommunistien kanssa. Johdonmukaisesti demokratiaa ja imperialisminvastaisuutta ajavana kommunistinen puolue Meksikossa edustaa puoluepoliittisella tasolla jyrkintä oppositiota nykyiselle suuntaukselle. Kommunistien mahdollisuuksia on kuitenkin tarkasteltava PRI:n valta-aseman, maassa edelleenkin — ateistisesta perustuslaista huolimatta — voimakkaana vallitsevan uskonnollisuuden ja muiden tekijöiden pohjalta. Puolueen linjana on nykyisessä tilanteessa ollut monen muun latinalaisen Amerikan kommunistisen puolueen tapaan "kerätä kannatusta vaaleissa ja puoluetyössä, ei barrikaadeilla".

Meksikon ylioppilaat, joita nykynäkymät eivät tyydytä, vaativat hallitusta toteuttamaan perustuslakia sellaisena kuin se v. 1917 laadittiin. Tosiasiassa Meksikon presidentit Cardenasin jälkeen ovat edustaneet perustuslain oikeistolaista tulkintaa. Nykyinen presidentti Diaz Ordaz ei ole mikään poikkeus. PRI:n karriäristinä ja tunnollisena teknokraattina hän on hyvä yhteistyökumppani liikemaailman ja amerikkalaisen pääoman kanssa.

Ylioppilaiden reagointi Ordazin hallitusta vastaana on todennäköisesti varsin pitkälle kansallismielistä, USA:n vaikutuksen lisääntymistä vastaan suuntautuvaa. Kuinka riittävästi siinä on solidaarisuutta ja ajankohtaista realisuutta alistettujen talonpoikien ja työläisten vaatimusten kanssa, sen näyttää tapahtumien tuleva kehitys. Joka tapauksessa liikehdinnän juuret ovat syvällä vakavissa ristiriidoissa. Silloin kun nämä ristiriidat hakevat paljastumistaan, mahtavimmatkaan kulissit eivät voi niitä kätkeä.

ILPO HALONEN.

SYNTYMÄPÄIVIÄ

Oskari Kotila, Port Arthur, Ont. täytti maanantaina lokakuun 14 pnä 88 vuotta.

John Lehto Kaministiquia, Ont. täyttää tiistaina, lokakuun 15 pnä 74 vuotta.

Oiva Westerbacka, R. R. 1, Copper Cliff, Ont. täyttää keskiviikkona lokakuun 16 pnä 71 vuotta.

Mrs. Hilda Nurmi, Geraldton, Ont. täyttää sunnuntaina lokakuun 20 pnä 86 vuotta.

Yhdymme sukulaisten ja tuttavain onnentoivotuksiin.

Maailman turuilta

LIUKKAAN KELIN HÄLYTYS AUTOON

Elektronisen hälytysjärjestelmän, joka ilmaisee, milloin auton pyörät alkavat liukua liukkaalla maantiellä tai kadulla, on kehittänyt ruotsalainen insinööri Helge Ceder. Hälytysjärjestelmä säätää automaattisesti koneen tehoa ajotien kunnon mukaan.

Jouduttuaan kolariin liukkaan kelin takia kymmenen vuotta sitten insinööri Ceder ryhtyi suunnittelemaan keksintöään, joka perustuu siihen, että toinen vetopyöristä ja toinen vetämättömistä pyöristä varustetaan magneetilla, jotka välittävät sähköimpulsseja auton induktiokelaan.

Sähköimpulssit ilmaisevat vetopyörien ja kahden muun pyörän pyörimisnopeuden eron, ja kun tämä ero saavuttaa kriittisen rajan, järjestelmä antaa hälytysmerkin autoilijalle. Kun kaasupoljin valvoo pyörien pyörimisnopeuden tarkkailtavia tekijöitä, järjestelmää voidaan käyttää myös nopeusmittarina. Järjestelmää voidaan lisäksi kehittää tehostamaan jarrujen käyttöä.

18 KUOLI VIINAAN

Surat, Intia. — Kahdeksantoista ihmistä on kuollut ja 17 joutunut sairaalaan alkoholimyrkytyksestä salaisten juominkien jälkeen Länsi-Intiassa sijaitsevassa Suratin kaupungissa, jossa on voimassa kieltolaki, ilmoittivat viranomaiset.

Neljä naista oli niiden joukossa, jotka kuolivat juotuaan laittomasti valmistettua alkoholia hindujen jumalan Krishnan syntymäpäivän johdosta pidetyssä juhlassa, sanoivat viranomaiset.

KIRJOITUKSIA "JOULUUN"

Kuten ennenkin, Canadan ja Yhdysvaltain suomalaisten yhteisesti valmistama "JOULU" julkaisu ilmestyy siksi hyvissä ajoissa ennen pyhiä, että se kerkiää kaukaisempienkin lukijain käsiin jouluksi.

Julkaisu ottaa kiitollisuudella julkaistavakseen kertomuksia, lyhyitä novelleja ja muita kirjoituksia, mukaanlukien mielenkiintoisia suomennoksia (alkuperäinen lähetettävä mukana) sekä runoja ja niiden yhteyteen sopivia kuvia jne.

Työvoimavaikeuksien vuoksi on sitä parempi mitä pikemmin aiotut kirjoitukset ja kuvat saapuvat. Ne pitäisi tulla julkaisun toimitukselle viimeistään marraskuun 1 päivään mennessä. Kaikki kuvat palautetaan pyydettäessä.

"JOULUN" ainehisto tulisi lähettää osoitteella:

Joulu, Box 69
Sudbury, Ontario

Dmitri Gudkov:

UUSI AFRIKKA

Afrikka elää monimutkaisessa tilanteessa jossa amerikkalaiset imperialistit laajentavat Vietnamin sodan paloa, jossa Israelin aggressiivinen politiikka arabimaita vastaan jatkuu, jossa Euroopan imperialistit laativat omia suunnitelmiaan sosialistisia maita vastaan, ja jossa Afrikan kansat kärsivät kolonialistien ja rotukiihkoilijoiden tihutöistä.

Vapauteen pyrkivät Afrikan viholliset panevat toivonsa Etelä-Afrikan tasavaltaan ja sen partnereihin, Portugaliin ja Rhodesiaan. Tiedetään, että juuri tämä klikki pyrkii pelottelemaan Afrikan itsenäisiä maita ja heikentämään millä keinolla hyvänsä Afrikan kansain vapautusliikettä.

Samaan aikaan kun Pretoriassa kalastellaan aseita Ian Smithin rosvokopla käy ankaria taisteluja Afrikan kansallisen liiton isänmaallisia voimia vastaan Zimbabwessa. Uusiin rikoksiin ovat ryhtyneet myös Portugalin kolonialistit. Elokuun 20. päivänä Afrikan yhtenäisyysjärjestön pääsihteeri Diallo Telli ilmoitti lehdistötilaisuudessa Addis Ababassa, että Salazarin rankaisujoukot olivat käyttäneet siviiliväestöä vastaan kemiallisia myrkkyjä. Diallo tähdensi että vastuu näistä rikoksista lankeaa länsivalloille, koska ilman näiden apua Lissabon ei olisi uskaltanut ryhtyä tällaisiin tekoihin. Hän sanoi, että tällainen häikäilemätön provokaatio on järjestetty tietyssä tarkoituksessa juuri ennen Algerian huippukokousta.

Imperialistit eivät käytä hyväksi ainoastaan aseita. He pyrkivät houkuttelemaan eräät afrikkalaiset maat mukaan "yhteistyöhön". Eräät afrikkalaiset johtajat tarttuvatkin heidän syöttiinsä. Esim. Malawi on solminut kiinteät yhteydet Etelä-Afrikan tasavaltaan. Etelä-Afrikan tasavallasta virtaa "asiantuntijoita" Lesetoon. Rotusortajien pauloihin on liukumassa myös Betshuanamaa.

Uuden Afrikan vihollisten päämäärä on selvä: he haluavat hajottaa afrikkalaisten maiden yhtenäisyyden, saada aikaan repeytymä Afrikan yhtenäisyysjärjestössä ja luoda suotuisat olosuhteet paitsi asemiensa säilyttämiseksi myös niiden laajentamiseksi.

Suurten pulmien joukossa erityisesti eräs herättää suurta huomiota Afrikassa. Se on Nigerian kriisi, johon liittyy Biafran pyrkimys irtautua itsenäiseksi valtioksi. Viime vuonna Afrikan yhtenäisyysjärjestö teki päätöksen, jossa suositeltiin kriisin ratkaisuksi Nigerian säilyttämistä alueellisesti yhtenä kokonaisuutena. Vaikeuksista huolimatta on kuitenkin olemassa edellytykset konfliktin ratkaisemiseksi niiden periaatteiden mukaisesti, jotka Afrikan yhtenäisyysjärjestö on julistanut ja joita suurin osa Afrikan maista tukee.

HUONO NEUVO

Lääkäri: "Kuinka vanha olette nyt?"

Potilas: "Tulen 75."

Lääkäri: "Teidän kuulonne huononee ja teidän on luovuttava polttamisesta, juomisesta ja naisista."

Potilas: "Oh, lääkäri, kaikki tuoko, kuullakseni vähän paremmin."

PÄIVÄN PAKINA

"LAILASTA LAITAAN"

Poliittiset konjunktuurit heilahtelevat usein "lailasta laitaan", kuten sanotaan.

Mutta harvoin nähdään sen suurempia "osavaihdoksia" mitä on viimeaikoina saatu lukea ja nähdä Quebecin tilanteesta puhuttaessa.

Vielä joitakin kuukausia sitten oli ainakin kiihkoisimmat englantilais-canadalaiset lehdet miltei paniikin vallassa Quebecin kansallismielisen liikkeen kehityksestä ja kasvusta.

Mutta nyt nämä lehdet ja poliitikot ovat muuttaneet kokonaan äänensä.

Eilisten hälytyshuutojen ja voihkaisujen sijasta ne esittävät nyt melko itsevarmoja ja tyytyväisiä arvioita "tilanteen parantamisesta".

Ja kaiken tämän muutoksen aiheuttajana on "Trudeaumanian" avulla viime vaaleissa liberaaleille saatu voitto.

Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö "Trudeaumania" [illegible] separatistisen liikkeen Quebecissa [illegible] heidän julkisilta ja salaisilta kannattajiltaan.

Ei ole epäilystäkään siitä, etteikö melkoisen suuri osa Quebecin väestöstä ole nyt "odottavalla kannalla" siitä, mitä pääministeri Trudeau ja hänen puolueensa saa aikaan ranskalais-canadalaisten kansallismielisten valitusten korjaamiseksi.

Mutta mitä tapahtuu sitten, jos "Trudeaumania" ei annakaan ranskalais-canadalaisille sitä kaan rankokoista voileipäpalaa, mistä saavat nauttia englantilais-canadalaiset ja jos he eivät saakaan yhteiskunnassa tasa-arvoista asemaa muiden canadalaisten rinnalla?

Tässä kansalliskysymyksestä puhuen onkin se "kysymysten kysymys", mitä ei voida saada "lailasta laitaan" hyppimällä.

Eräät huomatut englanninkieliset lehdet ovat esim. täällä Ontariossa ilmaisseet ilonsa siitä, että Ranskalais-canadalaisille on Quebecissa tullut "säädyllisen valinnan mahdollisuus", kuten Toronto Daily Star tiistaisessa pääkirjoituksessaan selitti.

Mainittu lehti kirjoitti mm. seuraavaa: "Vielä vuosi sitten Quebecin liberaalipuoluetta huojutti separatistinen mieliala sen omissa riveissä. Se kilpaili hallitsevana puolueena olevan Union Nationalen kanssa korostettaessa sitä, että Quebec on erilainen muuhun Canadaan verrattuna, ja että se maakunta tarvitsee radikaalista "erikoisasemaa" (muihin maakuntiin verraten).

Quebecin liberaalit luopuivat muutama päivä sitten tästä tavoitteesta ja omaksuivat ohjelmaansa mr. Trudeaun ajatuksiin soveltuvan käsityskannan, mikä kannattaa liittohallituksen ja maakunnan välisten valtuuksien jakamista mieluimminkin toiminnallisuuden kuin etnisten ja kielellisten rajojen perusteella . . .

Nyt siellä on säädyllinen (respectable) valinnan mahdollisuus myönteistä federalismia edustavien liberaalien, ehdollista federalismia edustavan Union Nationalen ja separatistisen Rene Levesquen liikkeen välillä . . ."

Mutta jos käy siten, kuten epäilemme, että "Trudeaumania" ei täytäkään ranskalais-canadalaisten toivomuksia — jos toiveitten täyttymisen asemesta jäävät Quebecin ranskalaiset tyhjän säkin suun pitäjiksi, niin silloin loppuvat myös nämä "säädylliset" eli "respectable" vaihtoehdot.

Silloin käy niin, kuten on valitettavasti käynyt ja vieläkin tapahtuu aivan liian monessa kotimökissä: "kun köyhyys tulee ovesta sisään, niin rakkaus menee ikkunasta ulos."

Valitettavinta tässä tilanteessa on se, että myös työväenliike hapuilee suurelta osalta tässä kysymyksessä niin Quebecissa kuin muuallakin Canadassa.

Se on valitettavaa siksi, jos käy, kuten uskomme aivan varmasti tapahtuvan, että "Trudeaumania" päättyy kansalliskysymyksen ratkaisun tiimoilta epäonnistumisen kovaan krapulaan, niin silloin voi separatismilääke tulla entistä kysytymmäksi.

Selvää on, että separatismi ei voi ratkaista Quebecin ongelmia yhtään paremmin kuin 'Trudeaumaniakaan'. Siksi tarvittaisiin kaikissa työväenliikkeen osissa selvää ja määrätietoista kansallisohjelmaa minkä tuottaminen takaisi uuden perustuslain pohjalla tasa-arvoiset oikeudet ja valtuudet niin ranskalais- kuin englantilaiscanadalaisillekin takaamalla samalla kaikkien muiden kansallisuusryhmien oikeudet ja vapaudet.

— Känsäkoura.

Urheilua

HUIPPUMIEHET VAIKEUKSISSA MEXICOSSA, SANOO ROELANTS

Mexico. — Mexicon olympiakisat ovat tarkkaan katsottuna ylänkömaiden juoksijoita varten, sanoi Belgian kultamitalimies Gaston Roelants viikko sitten maanantaina Mexicossa.

Roelants, joka voitti 3,000 metrin estejuoksun Tokion kisoissa 1964, sanoi, että pitkän matkan juoksijat kuten hän itse, Australian Ron Clarke ja Tunisian Mohammed Gammoudi — maailman huippumiehiä meren pinnan korkeudella — joutuvat kovan eteen yrittäessään puolustaa asemaansa juoksijoita vastaan, jotka he jättävät kauas taakseen Euroopassa järjestetyissä kilpailuissa.

Roelants totesi yksikantaan, että Mexicon ilmasto — 2,200 metriä merenpinnan yläpuolella — suosii suhteettomasti ylävien maiden juoksijoita varsinkin pitkien matkojen juoksuissa.

Viime viikolla pidetyissä yleisurheilukilpailuissa tuntemattomat juoksijat pudottivat pelistä muutamia suosikkeja.

Tämä sai Ron Clarken, joka on yksi 5,000 ja 10,000 metrin juoksujen kultamitaliehdokkaita —ja matkojen maailmanennätysmies, lausumaan:

— On melkein turhaa tulla Mexicoon.

AFRIKKALAISET YLLÄTTÄVÄT

Roelants oli myös pettynyt tuloslistoihin.

— Palkintoluetteloissa oli kaksi tai kolme afrikkalaista urheilijaa kärkitiloilla hämmästyttävän monessa lajissa. En ole aiemmin nähnyt vastaavaa urheilu urani aikana, sanoi Roelants.

Belgialainen uskoi, että meksikolaisia lukuun ottamatta Kenian ja Etiopian juoksijoilla, jotka kaikki tulevat ylätasangoilta, on parhaat mahdollisuudet kärkitiloille olympiakisojen juoksulajeissa.

KOLMELLE MATKALLE

Roelants ei ole erityisen optimistinen edes omasta menestymisestään, vaikka hän vain muutama päivä sitten teki ajan, joka on suurin piirtein samaa luokkaa kuin hänen Euroopassa tekemänsä. Roelants suunnittelee osallistumistaan 10,000 metrille, maratonille ja erikoismatkalleen 3,000 metrin estejuoksuunm, jossa hän puolustaa mestaruuttaan.

Viime viikon kilpailuissa Roelants osallistui 10,000 metrille, mutta kesken keyttyi 5,000 metrin kohdalla johdettuaan siihen asti kilpailua. Hän ilmoitti sen kuuluneen ohjelmaan. Hän johti silloin ja juoksu sujui mukavasti.

— Osallistuin kilpailuun vain harjoitusmielessä, kertoi Roelants.

Mexicon esikisoissa viime vuonna Roelants voitti estejuoksun ja maratonin, mutta etiopialaiset juoksijat eivät osallistuneet kilpailuihin.

Olympiakisat ihmisoikeuksien hyväksi

Mexico. — Yhdysvaltain urheilijat ovat saapuneet olympiakylään. Värillisillä on suuri merkki napinlävissä tai hatussa ja niissä kirjoitus "Olympialaiset ihmisoikeuksien hyväksi". Näitä merkkejä kantavat myös monet valkoiset urheilijat

Pikajuoksija John Carlos ja pituushyppääjä Ralph Boston kertoivat merkkien olevan selvä varoitus Yhdysvaltojen olympiakomitealle ja maan poliittisille johtajille.

— Emme aio boikotoida kisoja esittääksemme siten vastalauseen Yhdysvaltojen rotuerottelulle, kuten alkukesästä suunniteltiin. Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että kaikki olisi unohdettu ja annettu anteeksi. Alistumme joukkueemme kuriin. Nousemme palkintokorokkeelle, jos voitamme. Teemme parhaamme antaaksemme joukkueestamme mahdollisimman hyvän kuvan. Merkkimme tarkoittavat vain rauhanomaista protestointia roturerottelua vastaan.

Ohut ilma ja kuumuus aiheuttivat katoa

Mexico. — Unkarin Keserv Ferenc voitti sunnuntaina järjestetyn 160 km. maantiepyöräilyn, johon osallistui 174 olympiakisoihin ilmoitettua pyöräilijää.

Kuumuus ja ohut ilma aiheuttivat suurta katoa, niin että perille asti jaksoi vain 85 kilpailijaa.

Parhaat olivat: 1) K. Ferenc, Unkari, 3.27,58, 2) D. Yuste, Espanja 3.28,05 3) A. Belmonte Meksiko 3.28,33.

UUSI LOISTELIAS ja ajankohtainen JULKAISU

KERRAN KUUKAUDESSA

1 vuosikerta Canadaan $5.75

MM MAAILMA JA ME

IRTONUMEROT 60c
Postitse lähetettynä 70c

TILATKAA OSOITTEELLA:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.
BOX 69, SUDBURY, ONTARIO

Suomi kukisti NLn nuoret kiekkoilijat

Tampere. — Suomen ja Neuvostoliiton jääkiekkomaaottelun toinen osa Tampereen jäähallissa tiistaina ei kohonnut erikoisemmaksi jääkiekkotapahtumaksi Suomi voitti 3—0. (0—0, 1—0, 2—0). Kun ensimmäinen ottelu oli Helsingissä päättynyt 3—0, tuli yhteislukemaksi 6—0.

Neuvostoliiton nuorten joukkue pelasi varsin kesysti, joskaan Suomen peliäkään ei voitane vauhdikkaaksi sanoa. Ensimmäisessä erässä lauottiin maaleja kohti yhteensä 14 kertaa. Tämä jakaantui tasan kummankin puolen kesken.

Jäähyjä oli Suomella 6 min. ja Neuvostoliitolla 4 min. Toisella erällä olivat jäähyminutit toisin päin, Suomella 4 ja Neuvostoliitolla 6.

Suomalaisjoukkueessa Pekka Leimun, Jorma ja Esa Peltosen ketju oli tehokkaampi. Ruotsalaistuomarit Ole Wiking ja Ake Hahngvist onnistuivat tehtävässään hyvin.

Tilatkaa Vapaus

S.C.A. Urheiluliitto virkailijoiden osoitteet:

Puheenjohtaja: Ake Hunnakko
90 Neville Park Bvld,
Puhelin OX 1-6195
Toronto Ontario

Sihteeri: Paavo Vaurio
49 Hiawatha Rd., Toronto 8, Ont.
Puhelin HO 6-8815

Rahastonhoitaja: Martha Turkia
592 Woodbine Ave., Apt. 18,
Toronto 13, Ontario
Puhelin 691-3477

Liiton Naisjaosto: Martha Turkia
592 Woodbine Ave. Apt. 18
Toronto 13, Ontario
Puhelin 691-3477

Seiväs saa kaatua nyt riman alle

Mexico. — Seiväshypyssä olisi hyppy hyväksyttävä, jos hyppääjä ylittää riman, vaikka seiväs kaatuisikin riman alitse purukasaan, ehdottaa kansainvälisen yleisurheiluliiton tekninen komitea maanantaina julkaisemassaan uudessa sääntöehdotelmassa. Komitean esityksen mukaan edellä mainittu seiväshyppyä koskeva sääntö kuten joukko muitakin uusia säännöksiä tulisi voimaan 1. toukokuuta 1969.

Edelleen komitea esittää muistiossaan, että viestijoukkueen saavuttama maailmanennätys jollakin matkalla hyväksytään viralliseksi ennätykseksi ainoastaan, jos kaikki joukkueen jäsenet ovat saman maan kansalaisia. Mikäli säännös olisi ollut voimassa jo nyt, se merkitsisi, että mm. Etelä-Kalifornian yliopiston joukkueen 4x100 metrin viestissä juoksemaa aikaa 38,6 ei hyväksyttäisi maailmanennätykseksi, koska joukkueessa juoksi kolme amerikkalaista ja yksi jamaikalainen.

Viisi- ja kymmenotteluiden osalta komitea toteaa, että edelleenkin on syytä mitata tuulen voimakkuuden suoritusken aikana. Tulosta ei kuitenkaan pitäisi komitean mukaan hyväksyä, jos tuuli ylittää kahden metrin sekuntinopeuden.

Lisäksi komitean ehdotuksen mukaan pikamatkoilla julistettaisiin voittajaksi se, jonka rinta on ensin ylittänyt maaliviivan eikä nykyisin voimassa olevan "niskasäännön" mukaisesti. Piikkareiden piikkien pituudeksi komitea esittää 20 millimetriä aiemman 13 millin sijasta. Esitystään komitea perustelee tartanmattojen käyttöönotolla. Sen sijaan komitean käsityksen mukaan ei ainakaan toistaiseksi ole syytä lisätä nykyisin käytössä olevien piikkareiden piikkimäärää.

Kenttälajien osalta komitean ehdotus sisältää esityksen siitä, että lopputulosta seuraavissa kilpailun selviytyvien lukumäärä lisättäisiin nykyisestä kuudesta kahdeksaan. Tätä noudatettiin jo Tokiossa. Kiekonheiton sektoria tulisi esityksen mukaan pienentää 60 asteesta 45:een ja moukarinheiton suojahäkkiä olisi isonnettava metrillä.

Bo Forsander aitoi jo 13,5

Mexico. — Ruotsin Bo Forssander sai lauantain kilpailuissa 110 metrin aitajuoksussa ajan 13,7, joka on sama kuin hänen nimissään oleva Ruotsin ennätys. Valmentaja Wojtek ei kuitenkaan ollut tyytyväinen, sillä hänen mielestään Forssanderin olisi pitänyt panna täysi vauhti jo kolmannella aidalta lähtien.

Sunnuntaina Forssander sitten kokeili harjoituksissa tätä ohjetta. Tulos oli 13,5. Aika on tietysti täysin epävirallinen, mutta se viittaa siihen suuntaan, että olympiakisoissa voi syntyä uusi Ruotsin ennätys.

Rubert Katzer polki jo ME:n

Mexico. — Länsisaksalainen Rupert Katzer saavutti sunnuntaina Mexicossa pidetyissä ratapyöräilyissä 4 kilometrin takaa-ajossa uuden maailmanennätyksen 4.20,24.

Aiempi ennätys 4.42,0 oli erään italialaisen nimissä ja tehty vuosi sitten Mexicon esikisoissa.

Kuha saa juosta 3000 metrin esteet jos haluaa

Helsinki. — Jouko Kuha matkusti viikko sitten tiistaina sittenkin kohti Mexicoa. Salaperäisyyden verho hänen ympärillään on aukeamassa, ME-miehemme tuoli ei lentokoneessa jäänytkään tyhjäksi, vaikka Jouko toisen maailmanennätysurheilijamme Kaarlo Kangasniemen tapaan siirtyi kolmannesta matkaryhmästä neljänteen. "Kalle" lähti Mexicoon mitalin hakuun, Jouko harjoittelemaan siirtyäkseen siten USA:han Provon "suomalaisyliopistoon" opiskelemaan. Vai onko Kuha sittenkin mukana 3,000 metrin estejuoksun lähtöviivalla?

Suomen Urheiluliiton koulutuspäällikkö Seppo Nuuttila kertoo lähtötunnelmista: — Jouko Kuhan lähtö neljännen olympiaryhmän mukana on oikeastaan talouskysymys. Mitä todennäköisimmin hän pääsee aloittamaan opiskelunsa Provon yliopistossa jo tänä syksynä. Vielä ei ole varmuutta, saako Jouko yliopistolta koko- vai osastipendin, mutta hän itse on kyllä varautunut jälkimmäiseenkin vaihtoehtoon.

— On täysin hänen oman harkintansa varassa, osallistuuko hän 3,000 esteisiin kisoissa. Alkueräthän juostaan jo ensi maanantaina klo 17 paikallista aikaa. Lähtöhetkellä hänellä ei ollut tähän pienintäkään aikomusta. Hän asuu muun joukkueen kanssa olympiakylässä, juoksentelee ja harjoittelee.

— Jos Joukon opiskelusuunnitelmiin Provossa tulee mutkia, hän haluaa joka tapauksessa jäädä USA:han, mutta ei Provoon. Tällöin ei niinkään tulisi kysymykseen varsinainen opiskelu, vaan englannin kielen taidon täydentäminen, Nuuttila totesi.

Onko Kuha sittenkin kunnossa, oliko kisamatkasta luopuminen vain taktiikkaa? Ei varmastikaan. Pahaan aikaan tullut angiina vei Joukon kunnon, ja päätös oli harkittu. Kuha sai runsaasti suitsutusta teostaan, toivottavasti uusi ratkaisu ei muuta tilannetta. Sunnuntainen salamyhkäinen esiintyminen Taryan ohjelmassa TV:ssä antaa pohtimisen aihetta: juokseekohan Kuha sittenkin? Muistettakoon, että kovimmat kilpaveikot Roelants ja Kudinski ovat kortisonihoidossa. Muuttiko tämä tieto suunnitelmia?

Parantaako vihastuminen urheilutuloksia?

Varmastikin kautta aikojen ovat ihmiset huomanneet ja panneet merkille, että heille suuttuessaan on tullut enemmän voimaa, mutta ovatko he tienneet mikä tämän aiheuttaa?

Tuskinpa, sillä vasta viime aikoina on tämä asia selvinnyt parempien tieteellisten tutkimusten kautta.

Varsinkin urheilun kehittyessä nykyiseen huippuunsa on pantu merkille, että vihastuminen parantaa myöskin urheilutuloksia. Tämä voimanlisäys johtuu siitä, niin sanotaan, että erittyy adrenaliinia vereen.

Kuulin ensimmäisenä jatkuvasti erinomaisessa kunnossa olevan olympiavoittajan kuulantyönnössä O Brienin käyttäneen tätä suttumista ennen kilpailua ja sitten kilpailussa ja todenneen, että se paransi tulosta. Samoin muutkin amerikkalaiset.

Eikä tämä ole yksin amerikkalaisten "salaisuus", vaan muutkin tietävät sen. Tämä oli varmasti se sama voima jota suomalaiset sanovat sisuksi ja jonka nimen monet ulkomaalaisetkin tietävät mutta eivät kai saa vastaavaa sanaa suomalaiselle sisulle. Olihan selvää, että piti perin pohjin suuttua ja vihastua ja siten saada voimaa joka legendaarisena suorituksena ja voiton kulkee läpi suomalaisen urheilun, eikä ainoastaan urheilussa vaan muussakin jokapäiväisessä elämässä.

Olen uskonut, että Kaarlo Kangasniemi tuo kultaisen mitalin Mexico Citysta Suomelle painonnostossa, ja samalla muistin että yksi hänen pahimpia kilpakumppaneitaan on ruotsalainen Johansson, joka tietää mitä sisu ja suuttuminen merkitsee kovassa kilpailussa ja vihastua ja siten saada voimaa. "Nyt sin, p... le, nouset vaikka hän mutta henki menisi". Ja se auttaa. Vetreen erittyy adrenaliinia vereen, ylimääräistä voimaa!

Muistammehan miten Äänekosken "pikkujättiläinen" Jorma Kinnunen päästää kovan karjahduksen kun heittää keihästä. Nyt on ruvennut karjumaan myöskin Pauli Nevala kai todeten hänkin, että suuttuminen ja kova karjaisu auttaa ja parantaa tulosta. Tämä ei ole muuta kuin sitä suomalaista sisua.

Kun suomalaiset olivat ensimmäisenä päivänä hävinneet syyskuussa Suomi—Ruotsi maaottelussa, piti Jaska Tuominen puheen Suomen joukkueen jäsenille sanoen "Älkää olko lampaita, taistelkaa Minä teen kaikkeni tänään kaksi kertaa maailmanhan, seuratkaa perässä."

Kuinka kävi?

Suomalaiset saivat hengen ja sisun päälleen, kuroivat edellisenä päivänä menetetyt pisteet kiinni ja voittivat koko maaottelun. Tällaisen puheen olisi pitänyt pitää Suomen joukkueen kapteenin Matti Yrjölän, mutta hän on rauhallinen ja gentlemanniurheilija ja hänestä ei ollut puhujaksi ja joukkueen innostajaksi ja sisun nostajaksi. Nyt on varmaa, että Tuomisesta tulee Suomen maajoukkueen kapteeni ja hän on mies paikallaan joka luo luottamusta ja uskoa joukkueeseen.

Tuominen itse voitti maaottelussa kolme matkaa: 400 m sileän, 400 m aidat ja oli ankkurina voittaneessa Suomen viestijoukkueessa.

Muistammehan me Seppälän Jäkin joka ähkäsi kovasti kuulaa pukatessaan ja varmasti sillä sai paremman tuloksen. Tällaisia esimerkkejä suuttumuksesta, sisusta voisimme luetella vaikka kuinka paljon ei ainoastaan urheilusta vaan kaikilta elämän aloilta. Meidän urheilijamme — suuttukaa ja parantakaa tuloksianne.

— Tekonimus.

Mielenkiintoinen ja opettava teos näyttämötaiteen harrastajille!

K. S. Stanislavski:

Elämäni näyttämötaiteen palveluksessa

447 SIVUA
HINTA NID. $2.60

K. S. Stanislavskia (1863—1938), Moskovan Taiteellisen Teatterin luojaa, pidetään yhtenä länsimaisen näyttelijän- ja ohjaajantaiteen suurimmista uudistajista ja hänen muistelmateostaan kutsutaan länsimaissa "teatterin raamatuksi".

Stanislavski pyhitti koko elämänsä teatteritaiteelle ja näyttelijöille, hänen muistelmansa sisältävät värikkäitä kuvia vuosisadan alun teatterielämästä, syvällistä taiteen filosofiaa ja nerokkaan näkemyksen leimaamaa käytännön ammattitietoa.

Tilatkaa osoitteella:

Vapaus Publishing COMPANY LIMITED
P. O. Box 69, Sudbury, Ont.

Toronton kuulumisia

Toronto. — Elokuva "Juurakon Hulda" esitetään Don-haalilla torstaina lokak. 17 pv. kello 7.30 illalla. Mennäämpä joukolla katsomaan hyvää filmi-esitystä.

Sunnuntaina lokakuun 20 pv. kello 4 ip. on Don-haalilla Syysjuhla. Sieltä tuskin voi olla pois kukaan, kun kuoron johtajan Paulin päähän tuli ajatus että laulut syysjuhlassa tulee olla korkeata luokkaa, kyllä siinä tulee hiki laulajille, mutta innostus on kova joten laulut ovat hyvässä kunnossa, paremmassa kuin koskaan ennen. Samoin Aino Heikkiseltä kuulostaa tulevan mahtavia lauluja joihin ei kukaan koskaan kyllästy. Me lauloimme Ainolle Happy Birthday johon voi suuri yleisökin ottaa osaa sillä Aino on varmaan laulanut sadoille tuhansille kuulijoille kauniita laulujaan ja saanut repäiseviä abloodeja.

Muista tulevista riennoista lähemmin lauantain lehdessä.

J. N.

Port Arthurin kuulumisia

Seurapeli-ilta on perjantaina, tk. 18 pnä alkaen kello 7.30 osaston haalilla, 316 Bay Street. Huom. Voittajat valitsevat itse voiton.

* * *

Port Arthur. — CSJ:n Port Arthurin osaston haalilla vietetään "syystoiminnan ohjelmallista juhlaa" sunnuntaina, lokakuun 20 päivänä, alkaen kello 1.30 iltapäivällä. Ohjelmassa esiintyy Kaiku-kuoro ja Echo-orkesteri. Lisäksi kuullaan soololauluja ja runon lausuntaa sekä "kertomus" ja muuta hauskaa. Iskun puolesta esiintyvät tytöt esittäen tanssinäytöksen ja voimisteluа. Lopuksi näytetään filmi "Ihminen ja hänen maailmansa" sekä filmi Sudburyn suurjuhlilta. Sisäänpääsy on 75 senttiä aikuisilta ja 25 senttiä lapsilta. Tervetuloa läheltä ja kaukaa. — ATH.

EI MINULLA OLE AIKAA

Ottawa. — Kuinka useasti kuulemmekaan tuon sanonnan jos pyydämme lähimmäistä antamaan "kättä" järjestöityössä tai muun yhteisen asian eteenpäin viemisessä. — Ei ole aikaa — ja kuitenkin kun olisi se kutsu ylittää kuoleman virta, niin silloin ei voi sanoa — ei ole aikaa — sitä on mentävä vain.

Viime viikon perjantaina kysyin eräältä naapuriltani jos hän lähtisi kanssani Parlamenttimäelle tapaamaan mrs Claire Culhanea, tuota suurenmoista naista, joka oli kymmenen päivää ja yötä Parlamenttimäellä nälkälakossa, protestoiden ja vaatien "USA:lle annettavan sotilasvarustelun lopettamista sekä Viet namin pommituksen lopettamista."

Mrs. Culhane oli Vietnamin canadalaisessa sairaalassa hoitajattarena. Hän palasi Canadaan viime keväänä. Näkemästään kauhistuneena hän päätti tehdä kaikkensa tämän ennen kuulumattoman raa'an sodan lopettamiseksi. Menin tapaamaan häntä yksinäni, koska naapuriani ei kiinnostanut, tai ei ollut aikaa.

Parlamenttimäellä oli kellon juuri lyödessä kymmentä alkanut farmareiden mielenosoitus maissin hintoja vastaan. Siellä oli rivissä traktoreita tunnuksineen. Monet farmarit olivat tulleet 500 mailin pituisen taipaleen päästä. Tällaisen matkan kulkeminen ei ole traktorilla mitään helppoa, sillä sade ja tuuli pieksee kasvoja sekä mielessä on ainainen pelko, että kestääkö traktori tällaisen matkan rasitukset. Monet näistä farmareista oli pakoitetut jättämään maissinsa pelloille, koska he pitivät tärkeämpänä lähteä parlamenttimäelle, sillä maissilla ei ole Canadassa markkinoita, koska USA:sta tuotetaan halpaa maissia maahamme

"Jos jostainpäin löytyy halpaa kauppatavaraa, niin kyllä se löytää aina tiensä Canadan markkinoille", sanoi eräs puhuja.

Farmareiden ahavoituneista kasvoista uhkui voimaa ja päättäväisyyttä, "jos joku uskaltaa epäillä, että olemme lähteneet matkaan huvin vuoksi, niin haluamme terävästi alleviivata, jotta meillä on tosi kysymyksessä", sanoi eräs farmari.

Mutta kuten yleisesti tiedetään, farmarit olivat hyvin pettyneitä siihen vastaukseen joka heille annettiin. Omat farmarimme saavat muuttaa peltonsa muihin tarkoituksiin jos maissin viljeleminen ei kannata. Hallitus ei voinut suostua farmareiden vaatimukseen, maissin hintavetoomus oli $1.50 bushelilta.

Tavattuani lopulta mrs Culhanen havaitsin hänen olevan suurenmoisen persoonan. Hän oli intoa täynnä ja sanoi voivansa hyvin, eikä "nesteateriat" olleet häntä heikentäneet. Ohikulkijat samoin kuin parlamentin jäsenetkin tervehtivät häntä kiittäen ja sanoivat olevansa täydellisesti hänen vaatimustensa takana. Allekirjoittanut lupautui maanantaiyöksi hänen toverikseen, sillä hänellä oli joku aina toverina yön aikana. Tämä yö oli yksi mieleenpainuvista öistä. Voice of Women raiset pitivät huolen, että juomista oli aina saatavissa ja he toivat telttavuoteet kello 9.30 kummallekin ja yötä päivää ja nämä kävivät katsomassa, että saimme nukkua rauhassa sekä herätti meidät kello 7.30 aamulla. Kävimme pesulla parlamenttitalossa ja tytöt kävivät hakemassa vuoteemme pois. Mrs. Culhane aloitti 9. protestipäivänsä. Viime keskiviikkona oli hänen viimeinen protestipäivänsä ja sen illaksi oli järjestetty päättäjäistilaisuus

Mrs Culhane kertoi, että hänellä on perhe ja että hän käy yksistään työssä toimeentulon hankkimiseksi. Hänen oli kiirehdittävä työhön muuten olisi jäänyt vuokra maksamatta. Hänellä olisi ollut paljon muutakin tekemistä, mutta hän ei voinut olla lähtemättä julkituomaan sydämensä toivoa ja piti tätä myöskin velvollisuutenaan. Jos Vietnamin naiset ovat kauhein kärsimyksin voineet elää kuopissa sodan jaloissa vuosia, niin on hyvin vähän mitä hän voi tehdä kymmenessä päivässä parlamenttimäellä, sanoi mrs Culhane.

Kuinka moni meistä lähtee liikkeelle, vaikka sydämessämme tiedämme, että se olisi velvollisuutemme lastemme tulevaisuuden puolesta. On olemassa niin monta työsarkaa, joilla voisimme vointimme mukaan auttaa. Alkäämme kieltäytykö pienistä velvollisuuksista järjestötehtävissä, sillä järjestötehtävissä toimiessamme voimme auttaa sen taakan kantamisessa, jota niin harvat joutuvat kantamaan puolestamme. Nostakaa äänenne ja lähettäkää kirjeitä sekä sähkösanomia, "Stop the war in Vietnam."

— Meri T.

Ele Alenius:

SKDL:n KOKEMAAN TAKAISKUUN SISÄISIÄ JA ULKOISIA SYITÄ

Helsinki. — Ennen vaaleja ajattelin että SKDL menettäisi näissä vaaleissa useista syistä kannatustaan. Näin kävikin. Mutta vaalitettavasti menetys oli suurempi kuin olin odottanut

Vaalitulokseen vaikuttaneista tekijöistä osa on meistä riippumattomia, osa taas johtuu itsestämme. Eräs tekijä on maamme vaikea taloudellinen tila, korosti Alenius.

Huomattava osa SKDL:n edustamasta väestöstä on taloudellisesti heikossa asemassa olevia ihmisiä, ja nykyiset vaikeudet ovat kohdanneet tällaisia ihmisiä erityisen raskaasti. Sen aiheuttama tyytymättömyys ja huoli ovat ilmeisesti heijastuneet SKDL:n vaalituloksessa nimenomaan siksi, että me olemme mukana nykyisessä hallituksessa.

Hallituksessa olo ei kuitenkaan selitä kaikkea. Esimerkiksi sosialidemokraatit ovat selviytyneet suhteellisen hyvin, vaikka he ovat päähallituspuolue ja heidänkin kannattajissaan on vähävaraisia ihmisiä.

Pidän ilmeisenä, että myös Tshekkoslovakian tapahtumilla ja kommunistien sisäisillä erimielisyyksillä on oma osuutensa vaalituloksemme heikkouteen. Ne eivät ymmärrettävästikään ole innostaneet vaaleihin. Päinvastoin niiden vaikutus on ollut osittain passivoiva, ja osa äänestäjistä on äänestänyt muita.

Tuskin tällainen tilanne on myöskään ollut omiaan innostamaan SKDL:n kannattajiksi uusia nuoria äänestäjiä, varsinkaan jos muita siteitä tänne päin ei ennestään ole ollut. Toisaalta on todettava, että useat nuoret SKDL:n ehdokkaat on kuitenkin valittu valtuustoihin.

Me olemme joutuneet käymään poliittista kamppailuamme todella epäedullisten tähtien alla. Yhteiskunnallisena uudistusliikkeenä meiltä vaaditaan paljon, mutta vaatimusten ja reaalisten toimintamahdollisuuksien välistä kuilua ei useinkaan jakseta ottaa riittävästi huomioon. Uskon kuitenkin, että toimiessamme vakaasti, periaatteittemme mukaan ja olojen parantuessa nähdään yhä selvemmin SKDL:n merkitys edistyksellisenä voimana meidän maassamme. Sitä edesauttaaksemme meidän on tehtävä ei vain tähänastista selvemmäksi käytännön politiikkaamme vaan myös täysin kirkkaaksi Suomen kansalle ideologiset päämäärämme ja SKDL:n oma olemus.

Liittovaltiosta kaksi luonnosta Pres. Svobodalle

Praha. — Tshekkoslovakian presidentti Ludvik Svoboda vastaanotti viikko sitten maanantaina kaksi liittovaltion muodostamista koskevaa lakiluonnosta tshekkien ja slovakkien kansallisneuvostojen puhemiehiltä Cestmir Cisarilta ja Ondrei Klokocilta.

Presidentti Svoboda sanoi, että pääkohdissa on päästy yksimielisyyteen, mutta lakiluonnokset eroavat suuresti toisistaan useissa tärkeissä perustuslaillisissa kohdissa.

Slovakit haluavat kansalliset parlamentin, joilla on laajat valtuudet, kun taas tshekit haluavat väljää sellaista järjestelyä, joka merkitsisi kahden kansallisen parlamentin, tunkeutumista liittoparlamentin alueelle.

Kansalliskokouksen puheenjohtaja Josef Smrkovski sanoi, että kansalliskokous tekee kaiken voitavansa hyväksyäkseen lopullisen lain määräaikaan lokakuun 28:nteen mennessä. Lokakuun 28. on Tshekkoslovakian perustamisen 50-vuotispäivä.

Hyvät tilat Apollo-astronauteilla

Cape Kennedy, Florida, — Apollo-7:n astronauteilla Walter Schirralla, Donn Eiselella ja Walter Cunnighamilla, joiden on määrä osallistua perjantaina alkavaan avaruuslentoon, tulee olemaan paljon laajemmat tilat kuin Yhdysvaltojen avaruusohjelman aiemmilla lentäjillä.

Astronautit voivat liikkua vapaammin aluksessaan ja ensimmäisen kerran he voivat mennä "alakertaan" nukkumaan. Tavanomaisten istuinten lisäksi avaruusaluksessa on makuusäkit, jotka voidaan kiinnittää ylimääräisen huoneen seinään keinuverkkojen tyyppisesti kahdelle miehelle kerrallaan. He voivat sulkea makuusäkkin vetokettjun ja levätä rauhassa ajelehtimatta ympäriinsä painottomassa tilassa.

Keskimmäinen istuin ohjaamossa voidaan kääriä kokoon niin, että yksi astronauteista voi nousta seisaalleen sen päälle ohjatessaan alusta tai yltääkseen "keittiön" vesihanoihin ateriaa valmistettaessa.

HENKILÖKOHTAINEN

JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE

VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN
jotka ilmestyvät

Lännen numero jouluk. 14. pnä
Itä-Canadan joulukuun 17. pnä

Teillä on erinomainen tilaisuus lähettää Vapauden välityksellä joulu- ja uuden vuoden tervehdyksenne ystävillenne ja tuttavillenne kautta maan.
Te voitte valita henkilökohtaisen, erikoiskehyksessä olevan tervehdyksen, joita on $2.00, $3.00, $4.00 ja $5.00 hintaisia, kirjoittamalla nimenne ja osoitteenne valitsemaanne tervehdysmalliin. Lähettäkää se maksun kanssa Vapauden konttoriin tai antakaa paikkakuntanne asiamiehelle.

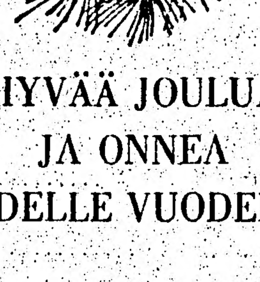

HYVÄÄ JOULUA
JA ONNEA
UUDELLE VUODELLE

toivotamme kaikille
tovereillemme ja ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

HINTA $5.00

HAUSKAA JOULUA
JA ONNELLISTA
UUTTA VUOTTA

toivotamme kaikille
ystävillemme!

(Nimi)

(Osoite)

HINTA $3.00

Vapaus Publishing Company Limited
Box 69 Sudbury, Ont.

CSJ:n OSASTOJEN KOKOUKSET

CSJ:n Toronton osaston varsinainen kuukausikokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä maanantaina klo 8 illalla Donhaalilla.

CSJ:n Sudburyn osaston kokoukset pidetään kerran kuukaudessa johtokunnan kutsusta. Johtokunta kokoontuu useammin asiain vaatiessa puheenjohtajan kutsusta. Kirjeenvaihto: Box 354, Sudbury, Ont.

CSJ:n Beaver Laken osaston kuukausikokous pidetään joka kuukauden toisena sunnuntaina klo 1 päivällä osaston haalilla. Kirjeenvaihtajan osoite: N. Piispanen, R. R. 1, Worthington, Ont.

CSJ:n Vancouverin osaston kuukausikokoukset pidetään Clinton-haalissa jokaisen kuukauden toisena sunnuntaina kello 2 ip. Kirjeenvaihto sihteerille: Art Siven, 2605 East Pender St., Vancouver 6, B.C.

CSJ:n Sault Ste. Marien osaston sääntömääräinen kokous pidetään joka kuukauden ensimmäisenä tiistaina kello 8 illalla omalla talolla, 321 John Street.

CSJ:n Port Arthurin osaston kuukausikokoukset pidetään jokaisen kuukauden ensimmäisenä tiistaina, alkaen klo 7.30 illalla. Kirjeenvaihto osoitteella: 316 Bay St., Port Arthur, Ont.

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

Lasten "suomikoulu" Finnish-haalilla torstai-iltaisin kello 5.30—7 ip. Rauha-täti ohjaa. Kaikki lapset tervetulleita.

"Veljekset Taverna" esitetään Finnish-haalilla sunnuntaina lokakuun 20 päivänä kello 2 ip.

Harjoitukset tiistaina, torstaina ja perjantaina kello 7 illalla.

Sävel-kuoron harjoitukset on Finnish-haalilla keskiviikkoisin klo 7.30 ip.

Työn Puiston mainio sauna on yleisön palveluksessa keskiviikkoisin, lauantaisin ja sunnuntaisin klo 1—11 ip.

Naistenkerhon kokous Finnish-haalilla tiistaina lokakuun 15 päivänä kello 7.30 ill.

Alerts-Visan tanssit Wanupissa lauantaina lokakuun 19 pnä.

Alerts-Visan bingo lokakuun 24 päivänä Finnish haalilla, alkaen klo 7.30.

Wanupin haalilla pidetään Hallowe'en tanssit lokak. 26 p.

SUDBURY FOOTWEAR & MAKI CO-OP SHOE REPAIR

Ensiluokkainen kenkien korjaamo

NOPEA PALVELU

BILL GRODECK, omist.

119 Cedar Street **Sudbury**

Hienoja

LAATUHUONEKALUJA
SÄHKÖLAITTEITA
ja TELEVISIOITA

Kohtuuhinnalla

VALITTU VALIKOIMA

Espanola Furniture
LIMITED

KARL. A. NIEMI, omist.

Puh. 869-2321

175 Station St. **Espanola, Ont.**

KAIKENLAISTA

PUUTAVARAA
ja
RAKENNUS-TARPEITA

SÄHKÖ- ja PUTKITUS-TARPEITA - MAALIA
kohtuullisin hinnoin

RICHARD LAKE LUMBER
& Builders Supply Ltd.

PUH. 673-8487

Posti: Site 8, R. R. 3, Sudbury
Maantie 69 etelään
Richard Lake

Näyttämökauden avajaiset 20 pnä, sunnuntaina

Sunnuntaina, lokakuun 20 pnä on Finnish haalilla näytäntökauden avajaisjuhla ja näytelmänä esitetään 4-näytöksinen "Veljekset Taverna". Tämä näytelmä on mielenkiintoinen alusta loppuun saakka ja jännittävän sisältönsä kautta pitää varmasti yleisön "hereillä ja nautintoa riittää vielä pitkäksi aikaa jälkeen päinkin, näytelmästä keskustellessa ja muistellessa.

"Veljekset Taverna" esitys aloitetaan täsmälleen kello 2 ip. joten pitkämatkaisemmatkin, jos eivät voi yöpyä, pääsevät kotimatkalle vielä hyvissä ajoin. Tervetuloa näytäntökauden avajaisiin.

Sairashuoltokomitea kiittää lahjasta

Sudburyn seudun kansalaistemme sairashuoltotyön hyväksi on jälleen saatu yksi lahjoitus. Mrs. Hakala, Waters Townshipista, on lahjoittanut $2.00.

CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea esittää sulimmat kiitoksensa lahjoituksesta.

Sairaalamenot ovat nousseet 18 pros.

Toronto. — Ontarion Hospital Services Commissionin (OHSC) vuotuisessa raportissa ilmoitettiin, että maakunnan sairaalamenot lisääntyivät vuonna 1967 $91.7 miljoonalla eli 18 prosentilla verrattuna vuoteen 1966.

OHSC:n ja maakuntahallitus maksoi viime vuonna $568.9 miljoonaa yli 3000:lle sairaalalle, verrattuna $477.2 miljoonan summaan vuotta aikaisemmin.

Menojen lisääntymisen sanotaan johtuvan siitä, että useammat henkilöt ovat sairaalavakuutuksen turvissa ja käyttävät enemmän hyväkseen sairaaloita. Sairaalavälineet ja palkat ovat vaikuttaneet myöskin osaltaan menojen lisääntymiseen.

Raportissa sanotaan lisäksi, että maakunnan syntyväisyysmäärä laski jälleen "huomattavasti" vuonna 1967 Maakunnassa sijaitsevissa sairaaloissa syntyi 128,592 lasta, mikä osoitti 18 synnytystä jokaista 1,000 asukasta kohti, verrattuna 19 synnytykseen vuotta aikaisemmin ja joka määrä oli 30.8 prosenttia alhaisempi verrattuna vuoteen 1961, jolloin syntyi 26 lasta jokaista 1,000 asukasta kohti.

Hallituksen tilastotiedot osoittivat puolestaan, että uusien avioliittojen lukumäärä lisääntyi samana aikana 1.4:llä jokaista 1,000 asukasta kohti. Kuolemantapausten lukumäärä pysyi melkein ennallaan, vuonna 1967 Ontariossa kuoli 54,878 ihmistä ja vuotta aikaisemmin 54,171.

Israelin ja Jordanin välillä kahakoitu

Tel Aviv. — Israelin ja Jordanin joukot tulittivat toisiaan konekivääreillä ja kranaatinheittimillä sunnuntai-iltana Jordanin virran rannalla tapahtuneessa lyhyessä yhteenotossa.

Israelin armeijan edustaja sanoi, että yhteenotto tapahtui Umm Sidran alueella.

JOULU- JA UUDEN VUODEN TERVEHDYKSENNE

VAPAUDEN JOULUNUMEROIHIN

JOTKA ILMESTYVÄT SEURAAVASTI: LÄNNEN NUMERO JOULUK. 14. ja ITÄ-CANADAN NUMERO JOULUK.17. P

Teillä on mainio tilaisuus VAPAUDEN joulunumerojen palstoilla toivottaa HAUSKAA JOULUA ja ONNELLISTA UUTTA VUOTTA ystävillenne ja tuttavillenne kautta Canadan. Tavallisten tervehdysten hinnat vaihtelevat 50 sentistä dollariin.

Kerääjän nimi ....

Paikkakunta ....

KIRJOITTAKAA NIMENNE HYVIN SELVÄSTI

NIMI	$	¢

LISÄÄNTYVÄ PURISTUS

Järjestyneet työläiset ovat käyneet kovia taisteluja vuosien kuluessa parantaakseen elintasoaan ja saavuttaakseen seman, joka olisi jossain määrin verrattavissa siihen mitä tämän valtavan rikkaan tulisi ja voisi tehdä mahdolliseksi.

Asteittain ja kivullisesti olemme saavuttaneet jossakin määrin menestystä, vaikka olemmekin vielä pitkän matkan päässä siitä tuotannon, saatavissa olevien tarvikkeiden osasta, mikä oikeudenmukaisesti kuuluisi työläisille.

Järjestyneiden työläisten kovat taistelut ovat auttaneet huomattavasti järjestymättömiäkin työläisiä ja saaneet aikaan parannuksia aloilla, joissa ne muuten olisi kielletty. Tämä on totta jopa työväenluokan ulkopuolellakin sillä materiaalista hyötyä on koitunut järjestyneen työväen ponnisteluista vapaiden ammattien harjoittajille ja pienille liikemiehillekin.

Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että meillä olisi vauras Canada. Canadan eri puolilla vallitsee häpeällinen ja sietämätön köyhyys. Canadan talousneuvoston hiljattain antamassa raportissa arvioitiin, että vähintään yksi jokaisesta viidestä canadalaisesta elää köyhyydessä. Tämä tarkoittaa sitä, että neljä miljoonaa canadalaista on köyhyyden uhreina.

Talousneuvosto sanoo antamassaan raportissa, että köyhyyden hävittäminen pitäisi omaksua kansalliseksi päätehtäväksi. Lisäksi raportissa sanotaan, "yksi kaikkein rikkain yhteiskunta maailmassa, jos se myöskin pyrkii olemaan "oikeudenmukainen yhteiskunta", ei voi olla asettamatta itselleen tätä tehtävää."

Se oli pääministeri Pierre Elliott Trudeau, joka sepitti tämän fraasin "oikeudenmukaisesta yhteiskunnasta" vedotessaan äänestäjien kannatukseen.

Mutta nämä ovat vain sanoja, joilla ei ole mitään merkitystä kun niitä verataan Trudeaun hallituksen ottamaan ilmeisen selvään suuntaan.

KISKOTAAN KÖYHILTÄ — SYÖTETÄÄN RIKASTA

Valtaosaa canadalaisista puserretaan kuivaksi nykyisen ja maailman yhden kaikkein epäoikeudenmukaisemman verotusmenetelmän johdosta. Niin kauan kun tätä ei muuteta, ovat kaikki puheet "oikeudenmukaisesta yhteiskunnasta", vain paljasta lörpöttelyä.

Ja Ottawasta ei ole näkynyt mitään merkkejä siitä, että haliltuksella olisi minkäänlaisia aikomuksia uudistaa verotussysteemin, jolla voitaisiin verottaa rikkaita oikeudenmkaisesti ja asiallisesti. Ei ole mitään merkkejä siitä, että pääministeri Trudeau ottaisi yhtään merkitsevää askelta verotusasioita käsittelevän Carterin raportin yhdenkään tärkeämmän ehdotuksen täytäntöönpanoa kohti. Hallitus on hyljännyt ilman muuta Carterin ehdotuksen että lisääntyviä pääomia olisi ryhdyttävä verottamaan, mitkä ovat nyt kokonaan verovapaita tuloja ja mistä saataisiin paljon lisää verotuloja hallitukselle.

Meitä varoitettiin hiljattain, että liittohalitusportaassa tullaan perimään korkeimpia veroja. Ottawasta tiedoitettiin syyskuun 26 päivänä 1968, että "canadalaiset voivat valmistua maksamaan korkeimpia veroja hallituksen tappion mahdollisemman alhaisena pitämiseksi. Odotettavissa: Jonkin verran verokorotuksia tänä syksynä, lisää ensi keväänä."

Koska verotussysteemiä ei uudisteta niin tämä uusi lisävero sälytetään jälleen niille, joiden maksukyky on nyt jo heikoin.

Muutamaa päivää ennen Ottawan ilmoitusta Ontarion asukkaille tiedoitettiin vieläkin tiukemmassa muodossa, että he voivat odottaa uutta verojenkorotusta, suurempaa ja syvemmälle ulottuvampaa kuin koskaan aikaisemmin. Lisäksi sanottiin harkittavan vähennyksiä niin sanotuissa avustusohjelmissa. Konservatiivien hallitus on myöskin ehdottanut perittäväksi myyntiveroa ruokatarpeista, lasten vaatteista ja lääkkeistä.

Maakunnan rahastonhoitaja Charles MacNaughton on selittänyt Robartsin verovaroituksen tarkoittavan "ankaraa itsekuria" ja säälimätöntä budjetin supistamista", ja että hallituksen virastot "postihuoneista johtoportaisiin sekä varastotiloista avustusohjelmiin tulevat tuntemaan budjetin supistukset."

Molempien, niin Ottawan kuin Queens Parkinkin todelliset verokuormalisäykset sälytetään palkkatyöläisten kannettavaksi ja vielä niidenkin, jotka nyt jo ovat köyhyyden rajan alapuolella. Ontariossa ehdotettu tunteeton suunnitelma ruoan myyntiveron alaiseksi asettamiseksi ja avustusohjelmien supistamiseksi tulee iskemään kaikkein raaemmin niitä, jotka nyt jo kärsivät köyhyyden kidutuksista.

VASTAUS ON — TAISTELKAA

Ammattiyhdistykset ovat nyt tärkeässä tulikokeessa: Tuleeka ammattiyhdistysliike aloittamaan, järjestämään ja johtamaan laajaa kansanliikettä suuria verokorotussuunnitelmia vastaan, vai tuleeko se pääpiirteissään rajoittamaan toimintansa "takaisinsaanti-" operatioihin tulevien palkkaneuvottelujen puitteissa

Palkkataisteluja täytyy ja tullaan käymään jokaisen neuvottelupöydän ääressä ja monissa lakoissa. Tästä eivät ammattiyhdistykset voi luopua tai perääntyä. Mutta tänä päivänä tarvitaan paljon, paljon enemmän.

Järjestyneen työväenliikkeen täytyy käyttää järjestyneitä voimiaan, sen huomattavia mahdollisuuksia ja voimalähteitä sekä laajaa kokemustaan herättääkseen, järjestääkseen ja johtaakseen laajat kansanjoukot, riippumatta siitä ovatko ne ammattiliittoon jäseninä tai ei, taisteluun hallitusta vastaan, joka suojelee ja hellii rikkaita samanaikaisesti kun se varastaa ruoan köyhien pöydältä.

Ei koskaan ole ollut niin suurta tarvetta kuin nyt unohtaa erimielisyyksiä, olkoon ne sitten todellisia tai kuviteltuja, suuria tai pieniä, ja lähestyä yhteisesti kaikkia ryhmiä maassamme sekä järjestää ja johtaa suuria kansanjoukkoja taisteluun verotussysteemin uudistamisen puolesta.

Nyt ei ole aika jolloin ammattiyhdistysten tulisi odottaa johtoa korkeimmista portaista. Nyt on aika jolloin aloitteiden ja toiminnan täytyy tulla alhaalta, aloitteita jotka antavat nyt vallitsevalle suuttumukselle muodon ja toimintasuunnan. Antakoon ammattiyhdistysliike johtoa sille katsantokannalle, minkä eräs nainen esitti kaikkien naisten tunteita tulkiten sanomalla: "Äidit eivät voi valmistaa eväitä veropalautuksista."

— George Harris.

LIIKAA

Ajeltuaan maaseudulla tunninverran, hiljainen poika tokaisi yht'äkkiä: "Julia, tuletko vaimokseni?"

"Kyllä", vastasi tyttö.

He ajelivat täyden hiljaisuuden vallitessa vielä puolisen tuntia. Sitten Julia kääntyi poikaan päin ja sanoi: "No, miksi et puhu jotain?"

Punastellen poika vastasi hämillään: "Luulen, että olen jo puhunut liikaakin."

Onnettomuudet vaativat v. 1967 11,596 uhria

Ottawa. — Canadan kansallinen turvallisuusliitto tiedoitti viime viikon lopulla, että vuonna 1967 tapahtuneet onnettomuudet vaativat 11,596 kuolonuhria verrattuna 11,474 kuolemantapaukseen edellisenä vuonna.

Liiton vuotuisessa onnettomuuskuolemia koskevassa raportissa sanottiin, että onnettomuuskuolemien tilastoa johti liikennetapaturmista johtuneet kuolemat, näitä seuraten putoamiset, hukkumiset, tulipalot, räjähdykset, tukehtumiset, esineistä saadut iskut, ampuma-aseet ja lentorikot.

Liikenneonnettomuudet vaativat viime vuonna 5,412 kuolonuhria ja vuotta aikaisemmin 5,320.

Kodeissa tapahtuneet onnettomuudet vaativat seuraavaksi suurimman uhrimäärän eli 2,305 ihmishenkeä. Putoamiset, tulipalot, räjähdykset, tukehtumiset ja myrkytykset vastasivat 87.2 prosenttia kotona tapahtuneiden onnettomuuksien uhrimäärästä.

Putoamisonnettomuuksien uhrien kokonaismäärä oli 1,711 ja hukkumistapaukset vaativat 1,200 uhria.

Tulipalot ja räjähdykset surmasivat 729 henkilöä, tukehtumalla kuoli 560 ihmistä, myrkkyjen osalle lankesi 484 uhria, koneisto-onnettomuudet vaativat 254 ihmisen hengen, eri esineistä saadut iskut surmasi 218 ihmistä, ampuma-aseonnettomuuksissa kuoli 155 henkilöä ja lentorikot vaativat 145 kuolonuhria.

Junnilan rooli entinen:

VAATII "TARKISTUSTA" SUOMEN ULKOPOLITIIKASSA

Helsinki. — Suomi on hiukan liian pieni maa, että sen asiana olisi ryhtyä kertomaan suurvalloille, mitä niiden rauhaan kuuluu, huomautti pääministeri Mauno Koivisto lokakuun 8 pnä eduskunnassa vastatessaan kokoomusedustaja Tuure Junnilan vaatimuksiin Suomen ulkopolitiikan tarkistuksista Englannin ulkoministerin lausunnon vuoksi.

Suullisessa kysymyksessä ed. Junnila tiedusteli, onko hallitus sitä mieltä, että Englannin ulkoministerin Stewardin lausunto oli oikea Suomenkin kohdalla hänen puhuessaan Neuvostoliiton Euroopassa olevien rajamaiden Norjaa ja Turkkia lukuun ottamatta "orjallisuudesta" Neuvostoliiton tahdon noudattamisessa.

Pääminteri Koivisto vakuutti Englannin hallituksen taholta todetun Suomen edustajille, ettei Englannin ulkoministerin lausunto koske Suomea.

Ed. Junnila kysyi vielä, ovatko mahdollisesti Suomen hallituksen toimenpiteet — esimerkkinä atomivoimalaratkaisu — voineet myötävaikuttaa sellaisen käsityksen syntymiseen, jota ulkoministeri Stewardin lausunto edellytti. Pääministeri Koiviston vastaus oli ainutlaatuisen lyhyt: Ei!

Tästä huolimatta Junnila intti hallitukselta toimenpiteitä noudatetun poliltiikan tarkistamiseksi", jotta Englanti saisi käsityksen Suomesta "johdonmukaista puolueettomuuspolitiikkaa harjoittavana itsenäisenä maana, joka ei ole yksipuolisesti, saati orjallisesti alistunut noudattamaan minkään ulkopuolisen vallan tahtoa".

Pääministerin vastaus oli selkeä: me olemme liian pieni maa kertoaksemme suurvalloille, mitä niiden rauhaan kuuluu.

Aarne Saarinen:

VENNAMON DEMAGOGIAN VOITTO LISÄÄ OIKEISTON VAIKUTUSTA

Helsinki. — Vaalitulokset osoittavat, että oikeiston vaikutus on merkittävästi lisääntynyt Maaseudun puolueen ja kokoomuspuolueen etenemisen seurauksena. Maaseudun puolue on joka tapauksessa oikeistolainen sen kannattajien sosiaalisesta asemasta riippumatta. Koko työväenliikkeen kannalta tämä on vakava asia ja se on otettava huomioon suunniteltaessa politiikkaa eteenpäin, totesi SKP:n puheenjohtaja kansanedustaja Aarne Saarinen lausunnossaan kunnallisvaalien tuloksista.

Vaikeata työttömyyttä hyväksi käyttäen oikeisto on onnistunut lehdistöylivoimallaan hämäämään osan äänestäjistä vierittämällä työttömyyden syyt hallituksen ja nimenomaan vasemmiston niskoille johtaen harhaan myös osan kansandemokraattien perinteellisiä äänestäjiä, tähdensi Saarinen edelleen.

Kansandemokraattien tappioon sisältyy nimenomaan kommunistien tappio, jatkoi Saarinen. Vuoden 1948 ja tämän vuoden vaalitappiot viittaavat selvästi siihen, että kommunisteille on erittäin vaikeata säilyttää kannatustaan siirtyessään oppositiosta hallitusvastuuseen kapitalistisessa maassa. Tähän viittaa myös kansainvälinen kokemus niin vähäinen kuin se onkin.

Kommunistiset puolueet ovat perinteellisesti luonteeltaan pysyviä oppositiopuolueita kapitalistisessa yhteiskunnassa, jolloin ne saavat kannatuksensa luokkatietoisten työläisten ja toimihenkilöiden ohella muista syystä tyytymättömien ja katkeroituneiden vähävaraisten ihmisten taholta. Siirtyessään hallitukseen kommunistit ovat jättäneet viimeksi mainituissa joukoissa aukon, jonka varsinkin Maaseudun puolue on kyennyt täyttämään.

Tätä aukkoa eivät kansandemokraatit mitenkään ole voineet eivätkä voi täyttää, koska oppositio- ja hallitusasema eivät ole yhteen sovitettavissa. TPSL on tätä yrittänyt, mutta erittäin huonolla menestyksellä, kuten vaalitulos osoittaa.

Tätä taustaa vasten katseltuna ei ole mitään ihmeteltävää siinä, että kansandemokraattien suhteellinen kannatus tuntuvasti aleni niin presidentin valitsijamies- kuin kunnallisvaaleissakin. Se vastannee suurin piirtein niitä reaalisia mahdollisuuksia, joita kommunistisella puolueella on yhtenä hallituspuolueena nykyisenkaltaisessa kansallisessa ja kansainvälisessä tilanteessa. Siis kommunistien tappion perussyy on siinä, että sen perinteellinen oppositioasema on jyrkästi muuttunut.

Tähän verrattuna muut seikat ovat vähempiarvoisia, joskin merkittäviä. Merkittävin on se, että 1960-luvun alusta lähtien erimielisyydet kansainvälisessä kommunistisessa liikkeessä ovat lisääntyneet. Ne heijastuvat myös eri maiden puolueiden sisällä. Tämä on omiaan synnyttämään sekaannusta ja masennusta, joka luonnollisesti johtaa passiivisuuden ja välinpitämättömyyden lisääntymiseen, joka heijastuu vaalituloksissa nytkin.

Myös sosialistisen järjestelmän demokratisoitumisprosessien kohtaamat vastoinkäymiset ja vaikeudet lisäävät epäilyksiä ja heikentävät sosialismin vetovoimaa, joka 1950-luvun loppupuolella oli voimakkaassa nousussa ja joka vaikutti myönteisesti kansandemokraattisessa liikkeessä vuonna 1958 vaaleissa, jolloin myös oppositioasemamme ja sosialidemokratian siirtyminen oikealle myötävaikuttivat tulokseen.

Sen vuoksi kansainvälisen kommunistisen liikkeen vaikeuksien voittaminen ja sen voimien kokoaminen imperialisminvastaiseen taisteluun, rauhan, ihmisyyden ja sosialismin puolesta edistää jokaisen yksityisen kommunistisen puolueen menestymistä.

Vaalien tulos on kehotus kaikille kommunisteille ja kansandemokraateille vakavaan itsetutkiskeluun ja keinojen etsimiseen liikkeemme yhtenäistämiseen. Vaalitappio ei missään tapauksessa saa antaa aihetta erimielisyyksien lisäämiseen eikä masennukseen. Jo presidentin valitsijamiesvaalien tulokset antoivat aihetta punnita hallituspoliittisia näköaloja.

Tällöin kuitenkin katsottiin, että kansandemokraattien osallistuminen hallitukseen on maamme työväenluokan etujen, kansanvaltaisen kehityksen ja rauhan sekä Suomen ja Neuvostoliiton hyvien suhteiden kannalta paljon tärkeämpää kuin hetkelliset vaalitaktiset näkökohdat. Arvelen, että tämä näkökohta on edelleenkin painava.

SOTILASJUNTTA OTTI VALLAN PANAMASSA

Juntta kaappasi vallan 11 pn kuluttua presidenttivaalien jälkeen

Panama. — Sala-ampujat tulittivat sunnuntai-iltana Panaman kansalliskaartin sotilaitat sotilasjuntan perustettua väliaikaisen "siviili-sotilas"-hallituksen ja nimitettyä kansalliskaartin komentajan presidentiksi. Syrjäytetyksi tullut presidentti Arnulfo Arias vannoi saavansa aikaan täydellisen sodan tätä uutta junttahallitusta vastaan.

Vähintään kolme sotilasta haavoittui ja muut sotilaat ryntäsivät sivukaduille kaupungin keskustassa sijaitsevalle slummialueelle etsien pyssymiehiä. Paikalle kuljetettiin autolastittain siviilipukuisia kiväärimiehiä tukemaan kansalliskaartilaisia ja "etsintäkoneet" lentelivät kaupungin yllä.

Mr Arias on maanpaossa Panaman kanavan USA:n hallussa olevalla osuudella ja hän ennusti kannattajiensa aloittavan pian yleisen lakon, jota tulee tukemaan kaupungin sissit, joita kansalliskaartin johtajat etsivät.

Ammunta tapahtui noin mailin päässä presidentin palatsista, jossa eversti Jose Pinilla vannotettiin väliaikaisesti presidentiksi. Eversti Pinilla, joka auttoi perjantai-iltana tapahtunutta kaappausta presidentti Ariasin vallasta syöksemiseksi, sanoi uuden hallituksen pysyvän vallassa ainoastaan siihen asti kunnes tilanne sallii "siviilihallituksen" palauttamisen.

Vallankaappaus tapahtui ainoastaan 11 päivää sen jälkeen kun mr. Arias valittiin presidentiksi.

Suhteellisen pieni Christian Democratic puolue, joka pääsi kolmannelle sijalle presidenttivaaleissa, julkaisi asiakirjan, jossa kehoitetaan panamalaisia järjestäytymään ja syrjäyttämään sotilasjuntta sekä palauttamaan siviilihallituksen.

Mr Ariasin kanssa on maanpaossa kaksi sotilasvirkailijaa, jotka hän oli aikaisemmin nimennyt kansalliskaartin johtoasemiin ja eversti Angel Arauzin, joka on kauan aikaa tunnettu Ariasin kannattajana, sanottiin olevan sotilasjuntan vankina.

Eräissä piireissä selitellään, että sotilasjuntan suorittama vallankaappaus oli seurauksen presidentti Ariasin aikomusta sotilasjohdon muutoksista.

Uusi Molnja satelliitti

Moskova. — Neuvostoliitossa laukaistiin 5. lokakuuta maata kiertävälle radalle uusi tietoliikennesatelliitti Molnja-1. Sen rata on ellipsinmuotoinen. Radan apogeum on 39.600 km pohjoisella pallonpuoliskolla ja perigeum 490 km. eteläisellä pallonpuoliskolla.

Molnja-1 kiertää maan 11 tunnissa 52 minuutissa ja sen radan kaltevuus on 65 astetta.

Molnja-1 palvelee kaukopuhelu-, lennätin- ja radioyhteyksiä sekä lähettää Neuvostoliiton keskustelevision ohjelmaa Neuvostoliiton pohjoisilla alueilla, Siperiassa, kaukoidässä sekä Keski-Aasiassa.

Saatujen tietojen mukaan satelliitin laitteet toimivat normaalisti.

USKOMATONTA

Professori R. oli ollut juhlimassa ja kun useimmat vieraat olivat ahkeria urheilukalastajia, oli hänen pitänyt koko illan kuunnella tarinoita heidän saamistaan suurista kaloista. Professori oli hyvin likinäköinen, ja kun hän kotimatkallaan oikaisi pellon poikki, joutui hän kädet levällään seisovan variksenpelättimen eteen. Hänen mieleensä muistuivat heti jutut "näin suurista kaloista" ja hän sanoi:

— Hyvä herra, minä en missään nimessä voi uskoa teitä. Noin suurta kalaa ei ole olemassakaan!

L-Saksassa on NATOn suuri sotaharjoitus

Bonn. — Yli 28.000 Nato-maiden sotilasta aloitti maanantaina suuret sotaharjoitukset eri puolilla Länsi-Saksaa.

Tanskan ja Länsi-Saksan rajalla alkaneeseen harjoitukseen, josta käytetään peitenimeä "Land Rover", osallistuu 10,000 tanskalaista, englantilaista ja saksalaista sotilasta sekä 3.000 ajoneuvoa.

Ala-Saksin etelä- ja itäosassa yli 18.000 englantilaista, länsisaksalaista, tanskalaista, belgialaista ja hollantilaista sotilasta osllistuu Englannin Reinin-armeijan harjoituksiin. Heillä on käytössään yhteensä 3400 ajoneuvoa, joista osa on panssaroituja.

Kommentoidessaan sotaharjoituksia Neuvostoliiton uutistoimisto Tass sanoi niiden osoittavan, että "Länsi-Saksan sotilasstrategit, joiden joukossa johtavaa osaa näyttelevät entiset natsiupseerit, jatkavat sotapsykoosin lietsomista Euroopan mantereella ja pyrkivät saamaan sotavalmisteluihin mukaan ennen kaikkea Länsi-Saksan naapureina olevat Nato-maat".

Syvästi kaivaten ilmoitamme, että rakas vaimoni ja äitini

Helmi (Luoma) Lammi

(o.s. Kopsala)

kuoli Sudbury Memorial-sairaalassa sunnuntai-iltana, lokakuun 6 pnä 1968. Hän oli syntynyt Toholammilla, Suomessa, lokakuun 27 pnä 1911, ollen kuollessaan 56 v. 11 kuukauden ja 9 päivän ikäinen.

Lähinnä suremaan jäi hänen miehensä Ilmari, Sudbury, Ont., yksi poika, Edwin Luoma, Levack, Ont., äiti, mrs. Elizabeth Kopsala, Sudbury, Ont., kaksi lastenlasta, Tom ja Andy Luoma, sekä kaksi siskoa, mrs. Wally (Sarah) Kellett, Levackissa ja mrs. Paul (Laura) Lambert, Detroit, Mich., U.S.A. ja laaja ystäväpiiri täällä Sudburyn seudulla.

Vainaja haudattiin Lougheedin hautaustoimistosta lokakuun 9 pnä Park Lawn hautausmaan perhehautaan.

Sait soutaa tuskien virrat,
vaan jo saavutit määränpään.
Sua odotti rauhaisat rannat,
se lohduksi mulle jäi.

Kaipauksella muistaen,

Ilmari.

KIITOS

Sydämelliset kiitokseni kaikille ystäville osanotostanne suruuni tällä raskaalla hetkellä. Kiitän kaikkia jotka olivat saattamassa Helmiä viimeiseen lepoon. Kiitos kauniista kukkalaitteista, jotka koristivat Helmin hautakumpua. Erikoinen kiitos kantajille viime palveluksesta: Eino Puska, Karlo Järvi, Ilmari Laakso, Olavi Hukari, Wilho Romo ja Tomi Luoma.

Teitä kaikkia kiittäen,

ILMARI LAMMI

Sudbury entario

DON HAALIN SYYSJUHLA

Sunnuntaina, lokakuun 20 pnä kello 4 ip.

Ohjelman kuuluttaja: WALTER VICKBERG

—OHJELMA:—

Soittoa .... Ukrainalaisen Järjestön mandoliiniorkesteri
Laulua .... Bob Orava
Puhe .... Ernest Koski
Runo .... Kerttu Laakso
Esityksiä .... Otto Hautala
Laulua .... Aino Heikkinen
Kuorolaulua .... Finlandia Kuoro — Joht. Paul Hietala

YKSINÄYTÖKSINEN NÄYTELMÄ

"KULTAKALOJA"

Kirj. PAUL LAAKSO — Ohjannut ELSA ROMANOFF

HENKILÖT:	ESITTÄJÄT:
Oinas, päätoimittaja	Hugo Ellmen
Ossi Nuoli, uutistenhankkija	Henry Lämpsä
Unelma Kakki, naiskirjailija	Elsie Miner
Nuotanperä, ohrana	Eric Männistö
Kustaa Tunkiontausta, suojeluskuntalainen	Eino Valkki
Iisakki Pörhölä, Amerikan suomalainen	Jussi Mäki
Anna, hänen vaimonsa	Elsa Romanoff

TERVETULOA!